

Jaarverslag

2003

STICHTING PHILIPS PENSIOENFONDS

Inhoud

75^e verslagjaar

Kerncijfers, Structuur en Personalia	3
Verslag College van Beheer	9
Beleggingen	15
Pensioenen	18
Actuarieel verslag	21
Verzekerden	24
Jaarrekening 2003	25
Balans per 31 december 2003	26
Mutatieoverzicht pensioenvermogen 2003	27
Kasstroomoverzicht 2003	28
Grondslagen	29
Toelichting	32
Overige gegevens	43
Actuariële verklaring	44
Accountantsverklaring	45
Financiering en uitvoering	46
Begrippenlijst	47
English summary	51
English summary	52
Key data	54
Colofon	56

Kerncijfers, Structuur en Personalia

2003

Kerncijfers

bedragen in miljoenen euro's

Aantal verzekerden

	Ultimo 2003	Ultimo 2002	Ultimo 2001	Ultimo 2000	Ultimo 1999
Aangeslotenen met nog niet ingegaan pensioen	35.255	37.485	40.796	42.248	43.165
Pensioentrekken	57.688	56.597	55.736	55.144	54.000
Houders premievrije polissen	43.779	45.196	45.278	45.766	45.607
	136.722	139.278	141.810	143.158	142.772
(waarvan dubbeltelling invaliditeitspensioentrekken)	(2.295)	(2.283)	(2.407)	(2.497)	(2.611)

Pensioenvermogen

Onroerend goed	1.551	1.799	1.999	1.993	1.881
Indirect onroerend goed	1	111	115	-	-
Aandelen	4.635	5.442	8.023	7.882	8.640
Vastrentende beleggingen	5.483	4.700	4.468	6.635	6.410
Overige beleggingen	2	-	-	-	-
Liquiditeiten	282	-3	65	253	174
Totaal beleggingsportefeuille	11.954	12.049	14.670	16.763	17.105
Tegenpost derivatenpositie	554	-38	-	-223	-
Totaal beleggingen op marktwaarde	12.508	12.011	14.670	16.540	17.105
bij: overige vorderingen	68	44	54	34	85
af: niet direct verrekenbare negatieve werkgeverspremie	-22	-305	-299	-289	-279
af: overige schulden	-57	-35	-57	-48	-56
Pensioenvermogen	12.497	11.715	14.368	16.237	16.855

Vermogenssituatie

Pensioenvermogen (I) o.b.v. Market Value	12.497	11.715	14.368	16.237	16.855
Pensioenvermogen (II) o.b.v. Market Related Value	12.497	11.715	14.368	14.536	13.356
Toetsingsreserve (III)	11.717	11.448	11.218	10.601	10.327
Dekkingsgraad (I in % van III)	107	102	128	153	163
Dekkingsgraad (II in % van III)	107	102	128	137	129
Dekkingsgraad o.b.v. 4% PVK-norm	121	116	145	173	183

Mutaties in het pensioenvermogen

Pensioenvermogen begin van het jaar	11.715	14.368	16.237	16.855	14.406
Toevoegingen:					
premie werkgever	283	-5	-423	-261	-136
premie werknemers	29	30	30	29	28
overige	55	52	50	44	36
Pensioenuitkeringen	-614	-581	-546	-515	-488
Uitgaande waardeoverdrachten	-59	-98	-26	-107	-146
Kosten uitvoering	-21	-20	-16	-14	-13
Rendement op beleggingen	1.109	-2.031	-938	206	3.168
Pensioenvermogen eind van het jaar	12.497	11.715	14.368	16.237	16.855
Restitutie aan onderneming	-	-	-414	-253	-129

Beleggingsresultaat per categorie (in %):

Direct onroerend goed	2,5	5,6	11,6	17,1	18,7
Indirect onroerend goed	22,3	11,1	-4,7	-	-
Aandelen	22,0	-29,0	-17,6	-7,5	51,1
Vastrentende waarden	4,3	8,2	6,5	8,1	-0,9
	10,5	-14,1	-5,7	1,1	22,3
Kosten opties	-1,0	-	-	-	-
Totaal beleggingsresultaat	9,5	-14,1	-5,7	1,1	22,3

Aanpassingspercentage in %

	2,38	4,30	3,77	4,30	1,74
--	------	------	------	------	------

Structuur

Stichting Philips Pensioenfonds is belast met de uitvoering van de pensioenregelingen die gelden voor Philips-werknemers in Nederland. Dit houdt in het administreren en uitbetalen van pensioenen en het op solide wijze beleggen en beheren van de betaalde pensioenpremies en het overige vermogen van de Stichting.

De Stichting wordt bestuurd door het College van Beheer. Dit College bestaat uit twaalf leden: vier leden benoemd door Koninklijke Philips Electronics N.V. (werkgeversleden), zes leden van werknemerszijde en twee leden uit de kring van gepensioneerden. Het College van Beheer vergadert ten minste viermaal per jaar. In deze vergaderingen hebben werkgeversleden ieder twee stemmen, zodat zij in totaal evenveel stemmen kunnen uitbrengen als de niet-werkgeversleden. Besluitvorming vereist een meerderheid van ten minste veertien van de zestien uit te brengen stemmen. Voor enkele besluiten, waaronder besluiten over de indexatie van de pensioenen, is unanimititeit vereist.

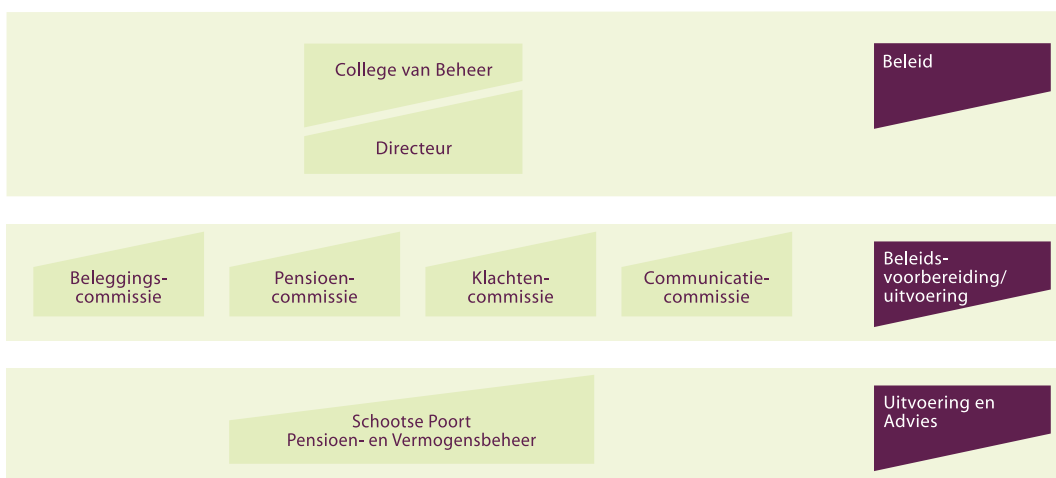
Het College doet in de jaarlijkse Vergadering van Aangeslotenen verslag van de gang van zaken in het afgelopen boekjaar en legt het jaarverslag ter goedkeuring voor.

Het College van Beheer laat zich in de uitoefening van zijn taken bijstaan door een directeur. De directeur wordt op voordracht van de Raad van Bestuur van Koninklijke Philips Electronics N.V. benoemd door het College van Beheer. De directeur is de vertegenwoordiger van het College van Beheer, geeft uitvoering aan het beleid en fungeert als aanspreekpunt voor zowel Philips als voor Schootse Poort Pensioen- en Vermogensbeheer en onderhoudt contacten met externe organisaties. Zijn voornaamste verantwoordelijkheid is het ondersteunen van het College van Beheer bij de uitoefening van de kerntaken, te weten de beleidsvorming (beleggings-, premie- en indexatiebeleid) en het toezicht houden op de aan Schootse Poort uitbestede uitvoering.

Het dagelijkse beheer is uitbesteed aan Schootse Poort. Tevens ondersteunt Schootse Poort het College van Beheer en de directeur van de Stichting bij het voorbereiden van het beleid.

2003

Besluitvormingsstructuur Philips Pensioenfonds

Commissies van het College van Beheer

De Stichting kent vier statutaire commissies, die zijn samengesteld uit leden van het College van Beheer aangevuld met de directeur van het Fonds en (met uitzondering van de Klachtencommissie) één externe deskundige. De vier commissies zijn: de Beleggingscommissie, de Pensioencommissie, de Klachtencommissie en de Communicatiecommissie. De vergaderingen van de diverse commissies worden ondersteund door de betrokken directieleden en medewerkers van Schootse Poort die een adviserende rol hebben.

De Beleggingscommissie adviseert het College over het beleggingsbeleid en over het jaarlijks door Schootse Poort op te stellen beleggingsplan, alsmede over de evaluatie van de uitvoering daarvan gedurende het jaar. Tevens is de Beleggingscommissie verantwoordelijk voor de strategische inzet van derivaten ter beheersing van het risicoprofiel van de portefeuille.

De Pensioencommissie is belast met de beleidsmatige ondersteuning van het College van Beheer op pensioengebied, inclusief voorgenomen wijzigingen in de reglementen en de advisering inzake het aanpassings- en premiebeleid.

De Klachtencommissie neemt namens het College besluiten over schriftelijke bezwaren van belanghebbenden tegen beslissingen in het kader van de uitvoering van de pensioenreglementen.

De Communicatiecommissie houdt zich namens het College van Beheer bezig met het begeleiden van alle communicatie (o.a. jaarverslag, Bulletins, brochures) met de aangeslotenen zoals deze door Schootse Poort wordt voorbereid en uitgevoerd.

In het onderdeel 'Personalia' is de personele samenstelling van het College, de directie en de commissies weergegeven. Meer gedetailleerde informatie over de structuur van de Stichting is te vinden in de Statuten. Deze zijn op aanvraag verkrijgbaar bij Schootse Poort. Tevens zijn de Statuten te vinden op de internetsite: www.philipspensioenfonds.nl.

Personalia

College van Beheer Philips Pensioenfonds

Leden benoemd door Koninklijke Philips Electronics N.V. (leden A)

Drs. J.H.M. Hommen		Voorzitter
Mr. A. Westerlaken		Vice-voorzitter
Drs. P.E.J. Boost	(tot 1 oktober 2003)	Penningmeester
Drs. P.J.W.M. Warmerdam	(vanaf 1 oktober 2003)	Penningmeester
Mr. A.W.A. de Haas		

Leden benoemd door de aangeslotenen

Leden behorend tot de functiegroep-categorie (leden B)

C.L.M. Hazen
G.T. Lathouwers
H.W. Siebelink

Leden behorend tot de vakgroep-categorie (leden C)

Ir. W. Meulensteen		Secretaris
Ir. J.G. Hagendoorn	(tot 1 oktober 2003)	Secretaris
Ing. P. Breimer	(vanaf 1 oktober 2003)	
H.J. Nijenhuis	(tot 1 oktober 2003)	
Ing. E.J.H.M. Spijkers	(vanaf 1 oktober 2003)	

Gepensioneerde leden (leden D)

J.K.A. Aerts
E. Veldhuis (tot 5 december 2003)
Ir. M. van Herk (vanaf 3 februari 2004)

Directeur Philips Pensioenfonds

W. van Winden

Juridisch adviseur

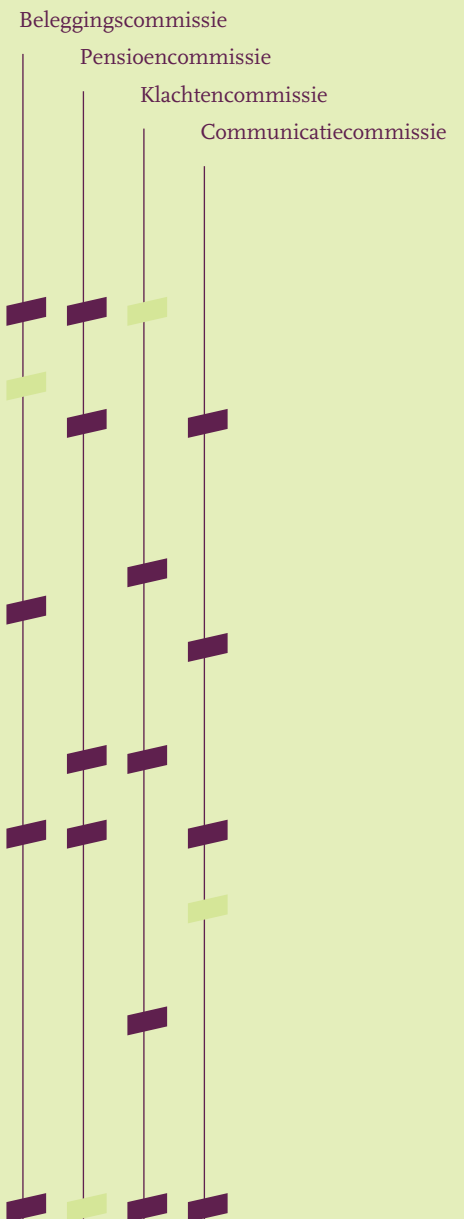
Prof. dr. A.F. Verdam

Actuaris

Watson Wyatt Brans & Co

Accountant

KPMG Accountants N.V.

 Lid
 Voorzitter

Externe deskundigen

Drs. R. Clement* (tot 7 februari 2003 lid Beleggingscommissie)
Drs. G.W. Euverman**
B.H. Geerts***
Dr. H.A. Klein Haneveld CFA****

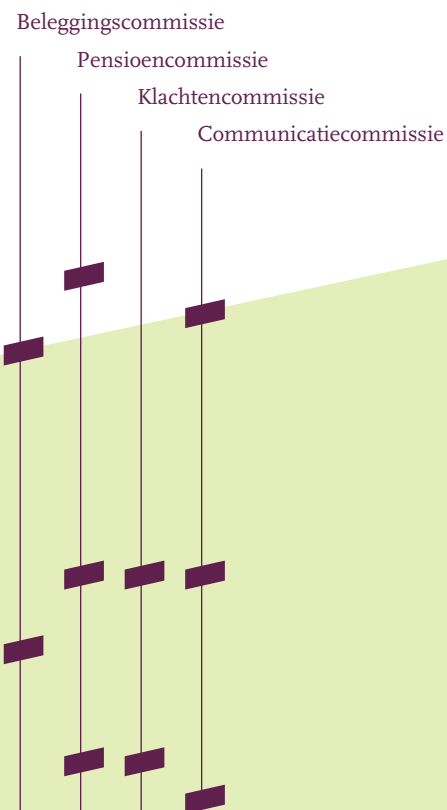
Schootse Poort Pensioen- en Vermogensbeheer¹

Directie

Drs. D. Sniijders	(tot 1 april 2003)	Chief Executive Officer
Dr. J. Snippe	(vanaf 1 april 2003)	Chief Executive Officer
J. Ruben AAG		Chief Pension Officer
G.M. van de Luitgaarden RA		Chief Financial Officer
Drs. L.K. Dijkstra		Chief Investment Officer

Overige adviseurs commissies:

Mr. J.B.J. Kemme	Chief Legal Officer
S.J.M.A. Scheepers	Pensioencommunicatie

* voormalig directeur Effecten en Leningen Stichting Unilever Pensioenfonds Progress

** voormalig lid Maatschap Watson Wyatt Brans & Co

*** voormalig hoofd Media Relations Philips

**** zelfstandig gevestigd adviseur

Lid

Voorzitter

De samenstelling van de commissies zoals in voorgaand schema is weergegeven, is de samenstelling per 31 december 2003. In het jaar 2003 hebben wisselingen plaatsgevonden in de diverse commissies, vanwege aftredende en toetredende leden in het College van Beheer.

¹) Schootse Poort Pensioen- en Vermogensbeheer bestaat uit een holding (Schootse Poort Holding B.V.) en een drietal werkmaatschappijen: Schootse Poort Pensioen Beheer B.V., Schootse Poort Vermogensbeheer B.V. en Schootse Poort Onroerend Goed Beheer B.V. De dienstverlening aan Philips Pensioenfonds geschiedt, afhankelijk van het soort dienstverlening dat het betreft, door één of meer van de werkmaatschappijen. Schootse Poort Holding B.V. en haar werkmaatschappijen behoren tot het Philips-concern.

Verslag College van Beheer

2003

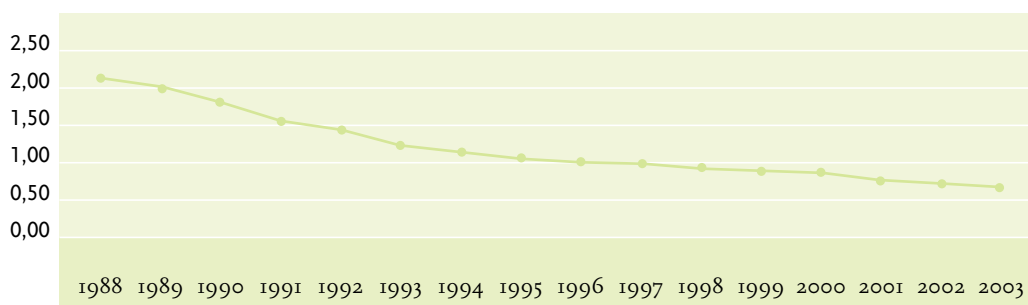
Verslag van het College van Beheer

Het jaar 2003 zal in de herinnering blijven als een jaar waarin de gebeurtenissen elkaar in een hoog tempo opvolgden. Er was een dieptepunt op de aandelenbeurzen met grote vraagtekens over de toekomstige ontwikkelingen en een dalende rente met onzekerheid over de bodem. Als gevolg van deze ontwikkelingen manifesteerde zich een verdere verslechtering van de financiële positie van pensioenfondsen in de eerste maanden van 2003. Philips Pensioenfonds ontkwam uiteraard niet aan deze ontwikkelingen. Dankzij het in het verleden gevoerde beleid steekt de financiële positie van het Fonds gunstig af bij andere pensioenfondsen. Onderwerpen als beperking van de indexatie van de lopende pensioenen en de noodzaak tot sterke premieverhogingen kwamen nadrukkelijk op de bestuurstafels van pensioenfondsen te liggen. De toezichhouder, die de solvabiliteitseisen voor pensioenfondsen aanmerkelijk verscherpte, deed daar nog eens een schepje bovenop. Gelukkig keerde in de loop van 2003 het tij op de beleggingsmarkten; na het dieptepunt in maart herstelden de markten zich. Daardoor was sprake van enig herstel van de financiële positie van het Pensioenfonds.

Het totale beleggingsresultaat van het Pensioenfonds van 9,5% was de belangrijkste oorzaak van de stijging van de dekkingsgraad van 102,3% eind 2002 naar 106,7% eind 2003 (op basis van de normen van Philips Pensioenfonds). Een belangrijke bijdrage aan het beleggingsresultaat werd geleverd door de aandelenportefeuille (17,3%). De beleggingsresultaten op vastrentende waarden en direct onroerend goed van respectievelijk 4,3% en 2,5% droegen eveneens bij aan het totale rendement.

De ontwikkelingen in het verslagjaar zijn voor het College van Beheer aanleiding geweest een aantal fundamentele zaken met betrekking tot het financieringsbeleid van het Pensioenfonds op de bestuursagenda te plaatsen. Bij het beleggingsbeleid werd meer aandacht gegeven aan de kortetermijnrisico's. Het strategische gewicht van de aandelen in de beleggingsportefeuille werd naar beneden bijgesteld en in de zomer werden de risico's van een verdere verslechtering van de financiële positie gedeeltelijk afgedekt. Daarbij werd nog eens bevestigd dat de beleggingen de belangrijkste financieringsbron zijn voor de zekerstelling van de toegezegde pensioenen en het indexatiebeleid.

Verhouding aantal actieve deelnemers ten opzichte van gepensioneerde deelnemers

Gezien het grote belang van een goede beleggingsopbrengst zijn ook binnen Schootse Poort, de uitvoeringsorganisatie van het Pensioenfonds, structurele maatregelen ter verbetering van de beleggingsperformance genomen. Deze structurele maatregelen behelzen een aanpassing van de organisatiestructuur en van sommige onderdelen van het beleggingsproces. De transparantie van het proces en de verantwoordelijkheden zijn daarmee duidelijk verbeterd. Het risicomanagement heeft een belangrijkere plaats gekregen in het proces. Voorts is een groter deel van het beheer uitbesteed aan externe managers (voornamelijk Amerikaanse aandelen).

De belangrijkste pensioengebeurtenissen in 2003 hebben betrekking gehad op de hoofdlijnen die zijn opgesteld inzake het wettelijk kader van het financiële toezicht op pensioenfondsen. Daarnaast is in de miljoenennota aangekondigd dat in algemene zin de arbeidsparticipatie in Nederland zal moeten worden bevorderd. Daartoe zijn maatregelen inzake pensioenvoorzieningen aangekondigd. Deze ontwikkelingen hebben ook invloed gehad op de pensioensituatie bij Philips.

In het CAO-overleg zijn voorstellen gedaan voor aanpassing van de pensioenregelingen en de financieringsstructuur. Aanleidingen hiervoor waren de verslechterde financiële positie van het Fonds, nieuwe eisen vanuit het Financiële Toetsingskader (FTK) en nieuwe standaarden voor de financiële verslaglegging door ondernemingen. Daarbij is als uitgangspunt geformuleerd de pensioenopbouw zoveel mogelijk te blijven relateren aan het salarisniveau, maar het aanpassingsbeleid expliciet voorwaardelijk te maken afhankelijk van de beschikbare financiële middelen. Het College van Beheer neemt jaarlijks een besluit of en op welk niveau indexatie toegepast kan worden. Begin 2004 kon ten behoeve van de actieve deelnemers een principe-CAO worden afgesloten. Het College van Beheer heeft begin februari 2004 het besluit genomen om de expliciet voorwaardelijke indexatie voor de actieven ook van toepassing te verklaren op de passieven. Tevens is voor de jaren 2004 tot en met 2007 een overgangsmaatregel afgesproken, waarbij het tot nu toe gehanteerde indexatiebeleid voor alle actieve en passieve aangeslotenen in principe wordt gecontinueerd.

De financiële positie van het Pensioenfonds

De financiële positie van het Pensioenfonds wordt vaak tot uitdrukking gebracht via de dekkingsgraad. De dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen het pensioenvermogen van het Fonds en de pensioenverplichtingen. Philips Pensioenfonds hanteert voor de berekening van de pensioenverplichtingen een – ten opzichte van de meeste andere pensioenfondsen – conservatieve rekenmethodiek, waaronder een lagere rekenrente (3,41%). Dit betekent dat het bedrag aan pensioenverplichtingen relatief hoog wordt gewaardeerd. Een extra veiligheid is daarmee in de dekkingsgraad opgenomen. Na enkele jaren van forse dalingen van de dekkingsgraad kon voor het jaar 2003 weer een plus worden bijgeschreven.

Analyse ontwikkeling dekkingsgraad Philips Pensioenfonds				
in %	2003	2002	2001	2000
Dekkingsgraad begin van het jaar	102,3	128,1	153,2	163,2
Beleggingsopbrengsten	+4,2	-25,4	-17,2	-7,4
Ontwikkeling pensioenverplichtingen	-0,3	-0,1	-4,3	-0,3
Premie	+0,6	-2,4	-6,8	-5,6
Uitkeringen/kanssystemen	-0,1	+2,1	+3,2	+3,3
Dekkingsgraad einde van het jaar	106,7	102,3	128,1	153,2

Zie ook het Actuariel verslag (vanaf pagina 21)

De Pensioen- en Verzekeringskamer (PVK) hanteert voor de beoordeling van de financiële positie van de pensioenfondsen andere normen. Indien de dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds wordt berekend op basis van de PVK-normen (met een rekenrente van 4%), dan zou de dekkingsgraad ultimo 2003 uitkomen op 120,6%. De PVK eist een minimale dekkingsgraad van 105%. Philips Pensioenfonds voldeed ultimo 2003 dus in ruime mate aan die minimumeis. De PVK stelt ook buffereisen in verband met de beleggingen. Indien er onvoldoende beleggingsbuffers aanwezig zijn, is sprake van een zogenoemd reservetekort en dient aan de PVK een herstelplan te worden voorgelegd. Philips Pensioenfonds had per einde verslagjaar een reservetekort. De PVK is akkoord gegaan met het ingediende herstelplan. Er behoeft geen aanvullende maatregelen door het Pensioenfonds te worden genomen.

2003

Beleggingsresultaat

Philips Pensioenfonds behaalde gedurende het jaar 2003 een totaal beleggingsresultaat van 9,5%. Het Fonds heeft halverwege het jaar het neerwaartse koersrisico op aandelen deels afgedekt door middel van put-opties. Voor een goede vergelijking met de benchmark moet het rendement voor de kosten van deze verzekering worden gecorrigeerd. Na die correctie blijkt dat de beleggingen van het Fonds het in 2003 beter hebben gedaan dan de benchmark. Het totale beleggingsresultaat exclusief opties bedroeg 10,5% versus de externe benchmark van 10,0%¹.

De nieuwe toezichteisen

In het verslagjaar is ruim aandacht gegeven aan de eisen waaraan vanaf 2006 moet worden voldaan in het kader van het nieuwe op stapel staande Financiële Toetsingskader (FTK) van de PVK. De PVK heeft via verschillende consultatierondes de pensioenfondsen en de daarbij betrokken organisaties gevraagd hun mening te geven over de verschillende aspecten van het FTK. Het FTK stond ook sterk in de politieke belangstelling. Eind 2003 nam het kabinet een besluit over de wettelijke uitgangspunten voor het FTK. Voor onvoorwaardelijke pensioentoezeggingen moeten buffers worden aangehouden, waarvan het niveau mede afhankelijk is van de beleggingsmix van het Fonds. Hoe meer risico, hoe hoger de buffer.

Per einde verslagjaar bestond nog onzekerheid over de behandeling van voorwaardelijke toezeggingen zoals de indexatie. Van groot belang daarbij is dat voorwaardelijke toezeggingen ook inderdaad als expliciet voorwaardelijk worden geformuleerd. Indien dit onvoldoende tot uitdrukking wordt gebracht, dienen de voorwaardelijke toezeggingen als onvoorwaardelijk te worden behandeld. Dit laatste zou bij toepassing van de regels van het FTK tot ernstige dekkingstekorten aanleiding geven. Voor de waardering van de pensioenverplichtingen dient voortaan van de marktwaarde te worden uitgegaan. Dit betekent dat gerekend moet worden met een variabele rekenrente gebaseerd op de actuele rentetermijnstructuur van risicovrije staatsobligaties, overeenkomend met de uitkeringsstructuur van de toegezegde pensioenen. Daarmee komt de tot nu toe gehanteerde vaste rekenrente te vervallen. Het gebruik van een variabele rekenrente betekent dat de waarde van de pensioenverplichtingen van jaar tot jaar (sterk) kan fluctueren. Door het FTK worden de toezichteisen voor pensioenfondsen aanmerkelijk aangescherpt.

Besluitvorming College van Beheer

Beleggingsbeleid

In het verslagjaar heeft het College de uitvoering van het beleggingsbeleid nauwkeurig gevolgd en ook enkele besluiten hieromtrent genomen.

Bij de start van het jaar was het aandeel van de beleggingen in direct onroerend goed binnen de totale portefeuille groter dan de strategische positie. Het College heeft daarop besloten een deel van de portefeuille te verkopen alsmede de tactische positie voor onroerend goed enigszins te verruimen, zodat enerzijds de verhoudingen in de portefeuille verantwoord bleven en anderzijds het potentieel van de portefeuille voor de langere termijn behouden bleef. De desbetreffende verkooptransacties zijn geheel afgerond in 2003. In het eerste kwartaal van 2003 heeft het College besloten de strategische weging van aandelen terug te brengen van 45% naar 40%. Overwegingen hierbij waren de risico's ten aanzien van een verdere daling van de dekkingsgraad in relatie tot de door de PVK gestelde eisen. Om dezelfde reden is aan het einde van het tweede kwartaal van 2003 door het College besloten het neerwaartse koersrisico op aandelen voor een deel af te dekken door middel van put-opties.

Pensioenreglementen

In het verslagjaar werd besloten tot een aantal aanpassingen in de pensioenreglementen:

Bij de nabestaandenverzekering in het flex pensioen en de Anw-hiaatverzekering zal voortaan toestemming van de partner vereist zijn indien besloten wordt tot beëindiging of vermindering van de verzekerde bedragen.

Bij de Anw-hiaatverzekering zal bij de premiestelling geen onderscheid meer worden gemaakt tussen mannen en vrouwen. Dit vloeit voort uit wettelijke verplichtingen.

In de Philips eindloonregelingen wordt een aantal vereenvoudigingen doorgevoerd. Het betreft hier vooral oude overgangsbepalingen. De vereenvoudigingen worden zodanig vormgegeven, dat hieruit geen nadeel voor de betrokken aangeslotenen zal ontstaan.

Governance

Tussen het Pensioenfonds en de uitvoeringsorganisatie zijn voor handhaving/verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening nadere regels vastgesteld. Deze zogenoemde Service Level Agreements (SLA's) passen ook binnen de door de PVK vereiste regels voor uitbesteding.

Activiteiten Commissies

Binnen de Beleggingscommissie is intensief overleg gevoerd over het beleggingsbeleid van het Fonds.

De verslechterde financiële positie van het Pensioenfonds gaf daar alle aanleiding toe.

De Pensioencommissie heeft zich met name bezig gehouden met de financieringsmethodiek van het Pensioenfonds en de gevolgen van de nieuwe toezichteisen van de PVK.

Binnen de Communicatiecommissie is veel aandacht gegeven aan een verdere verbetering van de communicatie met de aangeslotenen. Op pagina 19 wordt hiervan verslag gedaan. Voor de activiteiten van de Klachtencommissie wordt verwezen naar pagina 14 van dit verslag.

Aanpassingsbeleid

Het aanpassingsbeleid van het College van Beheer heeft altijd een voorwaardelijk karakter gehad. De laatste jaren waren voldoende financiële middelen aanwezig om het reglementaire streven naar behoud van koopkracht te honoreren. De aanpassing voor de passieve aangeslotenen werd daarbij steeds gebaseerd op de ontwikkeling van de afgeleide consumentenprijsindex van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Per 1 april 2003 is het aanpassingspercentage vastgesteld op 2,38%. Het College van Beheer heeft inmiddels besloten om ook per 1 april 2004 te indexeren; het aanpassingspercentage zal uitkomen op 1,22%.

Personalia

In 2003 hebben de heren Hans Hagendoorn en Henk Nijenhuis, beiden werknemerslid, afscheid genomen van het College. De heer Evert Veldhuis, lid namens de gepensioneerden, beëindigde eveneens zijn lidmaatschap. De heer Maarten van Herk is per 3 februari 2004 als zijn waarnemer benoemd. Als nieuwe werknemersleden van het College van Beheer zijn toegetreden de heren Peter Breimer en Edwin Spijkers. Aan werkgeverszijde heeft de heer Peter Boost, vanwege pensionering, zijn rol als penningmeester van het College overgedragen aan de heer Peter Warmerdam.

Bij de uitvoeringsorganisatie heeft de heer Dick Sniijders, directeur Schootse Poort, afscheid genomen vanwege pensionering. Vóór de verzelfstandiging van de uitvoeringsorganisatie in 2002 was hij ook vele jaren directeur van Philips Pensioenfonds. Zijn opvolger bij Schootse Poort is de heer Jan Snippe.

Wij danken de aftredende heren voor hun grote verdiensten voor het Fonds. Het College van Beheer wil hierbij ook alle andere betrokkenen bedanken voor hun grote inzet en bijdragen in het afgelopen onstuimige jaar.

Klachtencommissie

Indien belanghebbenden een klacht hebben over de uitvoering van de pensioenregelingen in hun individuele situatie, kunnen zij deze indienen bij de Klachtencommissie van het College van Beheer. Deze klachten moeten betrekking hebben op de uitvoering van de pensioenreglementen en niet op de inhoud van de pensioenregelingen. De inhoud van de pensioenregelingen komt namelijk in beginsel tot stand in het arbeidsvoorwaardenoverleg tussen de onderneming en de werknemersorganisaties. Indien de klacht door de Klachtencommissie wordt afgewezen, heeft men nog de mogelijkheid zich te wenden tot de Ombudsman Pensioenen.

De Klachtencommissie heeft in 2003 in een aantal individuele situaties uit billijkheidsoverwegingen een besluit genomen in het voordeel van de belanghebbende, ondanks dat sprake was van een correcte uitvoering door de uitvoeringsorganisatie.

In onderstaande tabel is het aantal klachten van de laatste vier jaar weergegeven.

Klachten van belanghebbenden	2003	2002	2001	2000
Aantal klachten	27	35	13	11
Gehonoreerd	12	20	5	3
Afgewezen	15	15	8	8

Beleggingen

Beleggingsresultaat

Na drie jaar van magere en vooral negatieve rendementen werd in 2003 een duidelijk positief beleggingsresultaat behaald. Gedurende het eerste kwartaal van 2003 was hiervan echter nog niets zichtbaar.

Ultimo maart was nog sprake van een negatief rendement. Onder invloed van het economisch herstel in de Verenigde Staten en Azië, klommen de aandelenmarkten daarna echter duidelijk omhoog.

Hierdoor was er vanaf mei een toenemend positief rendement voor het Fonds.

Zoals eerder al vermeld behaalde het Fonds, met name door het positieve resultaat op aandelen (17,3%), een totaalresultaat van 9,5%. Ook de beleggingen in indirect onroerend goed lieten een zeer positief resultaat zien van 22,3%, zij het dat de bijdrage van deze categorie aan het totale beleggingsresultaat beperkt was vanwege het geringe aandeel in de portefeuille. Op de vastrentende beleggingen werd een resultaat behaald van 4,3%. Voor beleggingen in direct onroerend goed was 2003 een duidelijk minder gunstig jaar; op deze beleggingen werd een rendement behaald van 2,5%.

De externe benchmark van het Fonds kwam uit op 10,0%. Bij de vergelijking met het behaalde rendement van 9,5% moet worden opgemerkt dat het Fonds medio het jaar 2003 het neerwaartse koersrisico op aandelen deels heeft afgedekt door middel van put-opties. Als wordt afgezien van de kosten van deze veiligheidsmaatregel (1,0% op het totaal van de portefeuille), blijkt dat het Fonds met 10,5% beter heeft gepresteerd dan de externe benchmark.

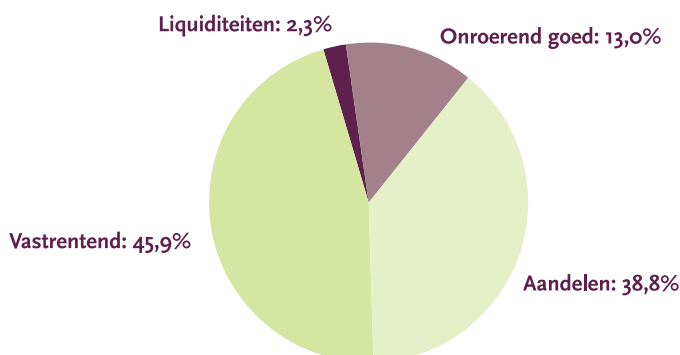
Beleggingsresultaten in %	2003			3 jaar		10 jaar
	PPF	PPF excl. opties	Externe benchmark	PPF	Externe Benchmark	PPF
Vastrentende waarden	4,3	4,3	3,6	6,3	6,0	7,0
Aandelen	17,3	22,0	18,2	-10,6	-10,0	6,5
Direct onroerend goed	2,5	2,5	7,3	6,5	9,2	10,7
Indirect onroerend goed	22,3	22,3	20,9	9,0	7,5	–
Totaal	9,5	10,5	10,0	-3,7	-2,5	6,3

2003

Het Fonds heeft in 2003 een vrij defensief beleid gevoerd. Het College van Beheer heeft in het eerste kwartaal de strategische aandelenweging teruggebracht van 45% naar 40%. In de zomer zijn de neerwaartse risico's op de aandelenportefeuille voor een deel afgedekt door genoemde put-opties.

Procentuele verdeling beleggingsportefeuille

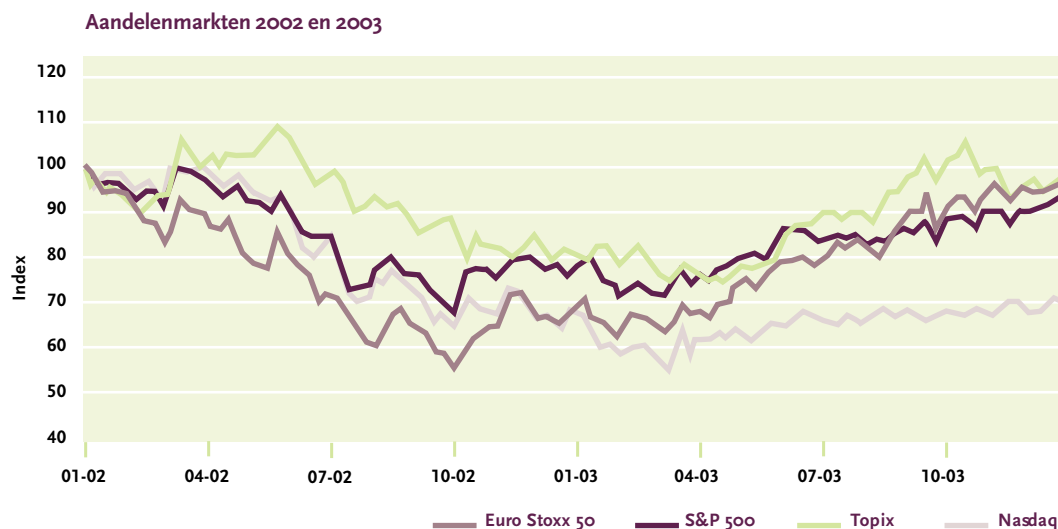
per 31 december 2003

Aandelen

Gecorrigeerd voor de genoemde veiligheidsmaatregelen bedroeg het resultaat op de aandelenportefeuille 22,0%, hetgeen duidelijk beter was dan de externe benchmark die over 2003 uitkwam op 18,2%.

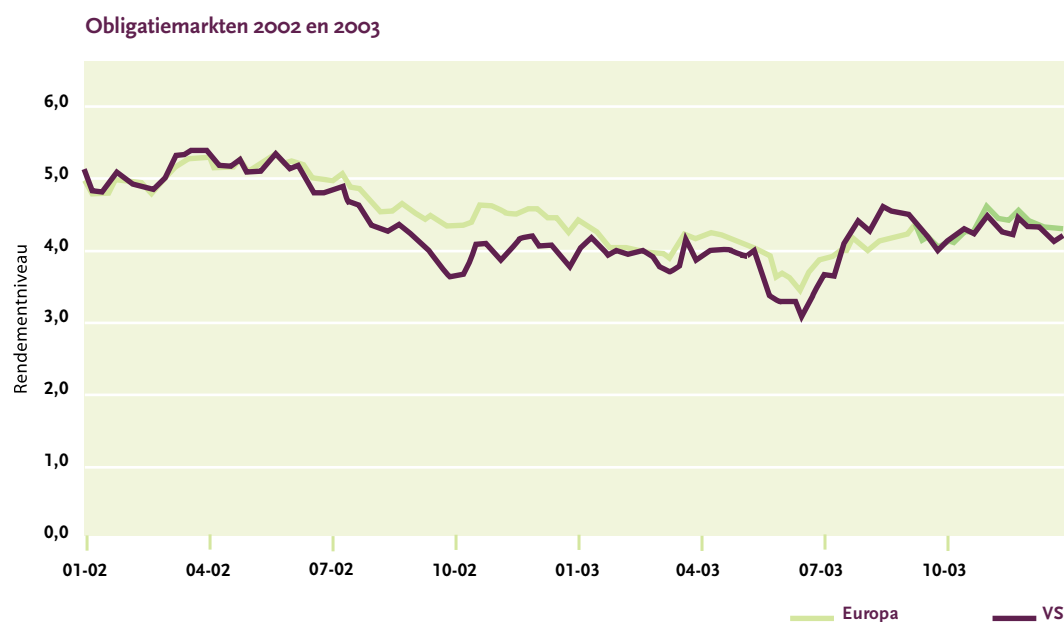
De overweging in de goed presterende beurzen in Azië en Japan was verantwoordelijk voor het goede resultaat op de aandelenportefeuille. Bovendien leverde de aandelenportefeuille in heel Azië een aanzienlijke outperformance op. De Europese portefeuille presteerde eveneens positief, maar bleef enigszins achter ten opzichte van de benchmark. Het dollarrisico op Amerikaanse aandelen was gedurende het jaar grotendeels afgedekt.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille liet met een rendement van 4,3% een beter resultaat zien dan de externe benchmark die op 3,6% uitkwam. Met name op bedrijfsobligaties werd een goed resultaat behaald.

De outperformance kwam met name na het eerste kwartaal van 2003 tot stand. De hypotheekportefeuille leverde een positieve bijdrage aan het totaalresultaat.

Direct onroerend goed

Het resultaat op de beleggingen in direct onroerend goed was met 2,5% duidelijk lager dan in voorgaande jaren. De ROZ/IPD-index, zijnde de benchmark waaraan het Fonds zich meet, kwam over 2003 uit op circa 7,3%. De performancecijfers over de laatste acht jaar (de periode waarover deze externe benchmark wordt gepubliceerd) zijn vrijwel gelijk aan deze benchmark (12%).

Het negatieve verschil ten opzichte van de benchmark wordt veroorzaakt door het segment woningen in de portefeuille en met name de concentratie daarvan in de regio Amsterdam.

Het lage resultaat op de onroerendgoedportefeuille is vooral veroorzaakt door afwaarderingen op kantoren, alhoewel ook op winkels en woningen werd afgewaardeerd. De leegstand in de totale portefeuille ligt met circa 3% substantieel lager dan de totale markt.

Indirect onroerend goed

De beleggingen in indirect onroerend goed (aandelen in beleggingsmaatschappijen in onroerend goed) deden het in 2003 zowel absoluut als relatief goed met een resultaat van 22,3% versus de benchmark van 20,9%. Deze beleggingen zijn in de loop van 2003 vrijwel geheel afgebouwd teneinde het totale aandeel van onroerend goed in de portefeuille binnen de gewenste tactische zones te houden.

2003

Pensioenen

Pensioenregelingen Philips Pensioenfonds

Philips Pensioenfonds kent twee verschillende pensioenregelingen. Allereerst de Philips eindloonregeling, tot 1 januari 1997 de enige pensioenregeling van Philips. Sinds 1 januari 1997 kent Philips Pensioenfonds ook het Philips flex pensioen, een geïndexeerde middelloonregeling. Bij de introductie van de nieuwe pensioenregeling op 1 april 1997 hebben alle Philips-medewerkers de keuze gehad tussen de 'oude' en de 'nieuwe' regeling. Ultimo 2003 bouwt ongeveer de helft van de deelnemers pensioen op in de Philips eindloonregeling (17.542 deelnemers) en is de andere helft deelnemer aan het Philips flex pensioen (17.713 deelnemers). Alle nieuwe medewerkers van Philips die onder de CAO vallen, treden automatisch toe tot het Philips flex pensioen, waardoor er geen nieuwe instromers in de eindloonregeling zijn.

In het laatste CAO-akkoord is overeengekomen dat per 1 januari 2005 de huidige deelnemers aan de Philips eindloonregeling overgaan naar het Philips flex pensioen. Uitzonderingen hierop zijn deelnemers geboren vóór 1 januari 1947 en deelnemers van wie het dienstverband vóór 1 januari 2005 is beëindigd vanwege arbeidsongeschiktheid of een ontslagregeling in het kader van de huidige CAO-RAP (CAO Regeling Aanpassing Personeelbezetting).

Aantal deelnemers

per 31 december

Wijzigingen in de Philips-pensioenregelingen

Meetekenen partner bij verzekeringen

Vanaf 1 januari 2004 is voor zowel het nabestaandenpensioen in het Philips flex pensioen als voor de Anw-hiaatverzekering schriftelijk toestemming vereist van de partner bij vermindering of beëindiging van deze verzekering(en). Deze toestemming geldt eveneens voor alle reeds afgesloten verzekeringen.

Unisex premies Anw-hiaatverzekering

Deelnemers in de Philips eindloonregeling en in het Philips flex pensioen hebben de mogelijkheid een Anw-hiaatverzekering af te sluiten bij Philips Pensioenfonds. Voor deze verzekering, die de partner bij overlijden van een inkomen voorziet en bedoeld is om het zogenoemde Anw-hiaat te dekken, is een aparte premie verschuldigd. Tot 1 april 2004 was de premie voor mannen en vrouwen verschillend. Vanaf april 2004 zal de premie voor de Anw-hiaatverzekering voor mannen en vrouwen gelijk gesteld worden. Dit is wettelijk verplicht.

Communicatie met de aangeslotenen en HRM-medewerkers

Philips Pensioenfonds besteedt veel aandacht aan de communicatie met zijn aangeslotenen en de HRM-medewerkers. Om de communicatie op een juiste wijze op te zetten en de verschillende communicatiemiddelen op elkaar af te stemmen, zijn in 2003 door de Communicatiecommissie de strategische uitgangspunten geformuleerd. In 2004 wordt deze strategie verder uitgewerkt in de diverse communicatiemiddelen. Daarbij zullen ook functionaliteiten van het nieuwe verzekerdensysteem Lifetime ingezet worden. Denk hierbij aan de mogelijkheden om de deelnemers sneller en persoonlijker te informeren over hun pensioensituatie.

In 2003 zijn onder meer de volgende communicatiemiddelen ingezet.

■ Verkort Jaarverslag

In 2003 is besloten een Verkort Jaarverslag uit te sturen in plaats van de mei-editie van het Bulletin. Met de verzending van het Verkort Jaarverslag aan alle aangeslotenen van het Fonds is beoogd iedereen op een open en toegankelijke wijze informatie te verstrekken over de situatie bij Philips Pensioenfonds. Gezien het feit dat het dit jaar voor de eerste keer was dat een Verkort Jaarverslag is uitgegeven, is een telefonische enquête gehouden onder een beperkte, doch representatieve groep aangeslotenen. De reacties waren voor het merendeel positief, maar ook kritische geluiden kwamen naar voren. Ook werd duidelijk dat een hoog percentage van de ontvangers kennis heeft genomen van de informatie uit het Verkort Jaarverslag. De resultaten uit het onderzoek, zowel de positieve als de kritische opmerkingen, worden in aanmerking genomen bij de toekomstige informatievoorziening.

■ Bulletin

Verspreid over het jaar 2003 zijn de aangeslotenen van Philips Pensioenfonds tweemaal door middel van een Bulletin over de gang van zaken bij het Fonds en over actuele pensioenonderwerpen geïnformeerd, te weten in juli en december.

■ Voorlichtingsbijeenkomsten

Deelnemers aan het Philips flex pensioen die hun pensioenleeftijd mogen kiezen, zijn tijdens collectieve bijeenkomsten voorgelicht over de financiële consequenties van hun keuze. Ook is het aantal voorlichtingsbijeenkomsten op verzoek van een Philips-bedrijfsonderdeel sterk toegenomen.

■ Persoonlijk Pensioenoverzicht

De belangrijkste, jaarlijks terugkerende mailing is de verzending van het Persoonlijk Pensioenoverzicht. In 2003 zijn alle deelnemers aan de pensioenregelingen halverwege het jaar geïnformeerd over onder meer de hoogte van het pensioen.

■ Website

Het bezoek aan de website van Philips Pensioenfonds is in 2003 weer toegenomen. Medio 2003 is de mogelijkheid opgenomen om vanaf de website verschillende formulieren te downloaden. Ook is het mogelijk on line een bestelling te doen voor brochures en formulieren. In 2003 is hiervan al veelvuldig gebruik gemaakt.

■ Cursus 'Pensioen: een actueel onderwerp!'

Voor HRM-medewerkers van Philips, die in de dagelijkse praktijk regelmatig met pensioenen te maken hebben, is in 2003 de cursus 'Pensioen: een actueel onderwerp!' gegeven. De stof is nadrukkelijk behandeld aan de hand van 'pensioenmomenten', zodat direct duidelijk is op welk moment de HRM'er de theorie in de praktijk kan toepassen.

Klanttevredenheidsonderzoek

In 2001 is gestart met een klanttevredenheidsonderzoek onder recent gepensioneerden van Philips Pensioenfonds. In 2002 is de doelgroep uitgebreid met nabestaanden die sinds kort een nabestaandenpensioen ontvangen. Vervolgens zijn in 2003 ook de indiensttreeders betrokken bij het klanttevredenheidsonderzoek.

De uitvoering van het onderzoek is uitbesteed aan een onafhankelijk onderzoeksbureau. Doel van het onderzoek is te meten of de dienstverlening van Schootse Poort voldoet aan een aantal criteria, zoals bereikbaarheid, professionaliteit, betrouwbaarheid, snelheid en klantvriendelijkheid. Daarvoor zijn deelnemers telefonisch benaderd. Zowel de schriftelijke (voor)informatie als de persoonlijke contacten zijn daarbij onder de loep genomen.

Het onderzoek onder recent gepensioneerden en de nabestaanden leverde een goed resultaat op, ook als de uitkomsten vergeleken worden met die van soortgelijke onderzoeken bij andere pensioenfonds.

De nieuwe indiensttreeders waren kritischer, maar gaven desalniettemin een ruime voldoende.

Het Pensioenfonds zal, in samenwerking met de HRM-organisatie en met Schootse Poort, de communicatie met deze groep verder verbeteren. Philips Pensioenfonds is tevreden met de resultaten, wat niet wegneemt dat er continu aandacht blijft voor verdere verbetering van de dienstverlening.

Actuarieel verslag

Met dit actuarieel verslag wordt informatie verstrekt over de financieringsopzet van het Fonds. Tevens wordt de analyse van de financiële resultaten over het verslagjaar gegeven.

Doelstelling van het Fonds

Belangrijkste doelstelling van pensioenfondsen – en dus ook van Philips Pensioenfonds – is de maximale zekerstelling van de toegezegde pensioenen. Die zekerstelling heeft niet alleen betrekking op de reeds opgebouwde, maar ook op de nog op te bouwen pensioenen van de actieve deelnemers. Van belang is dat de toegekende pensioenen ook zoveel mogelijk waardevast blijven. Daartoe geldt een indexatiebeleid waarbij sprake is van voorwaardelijkheid en dat afhankelijk is van de beschikbare financiële middelen. Het College van Beheer neemt daartoe jaarlijks een besluit.

Financiering door kapitaaldekking

De Pensioen- en spaarfondsenwet schrijft voor dat pensioenen gebaseerd moeten zijn op kapitaaldekking. Dat wil zeggen dat met de premie een kapitaal bij elkaar gespaard moet worden dat, rekening houdend met de beleggingsopbrengsten, groot genoeg is om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Bij een kapitaaldekkingssysteem is sprake van een aantal onzekere factoren. De eerste factor is het rendement dat we als Fonds maken op ons kapitaal. Het geld dat we ontvangen, wordt immers belegd. Beleggingsopbrengsten zijn niet precies te voorspellen. Een andere onzekere factor is de hoogte van de inflatie. Geld kan minder waard worden door de jaren heen. Het indexatiebeleid dient daar zoveel mogelijk compensatie voor te bieden. Bij de vaststelling van de rekenrente wordt rekening gehouden met beide componenten, zijnde het beleggingsrendement op lange termijn en de indexatiebepalingen. Voor de vaststelling van de pensioenpremie is het naast de (ontwikkeling van de) financiële positie van het Fonds ook belangrijk te weten hoe de pensioenuitkeringen in de toekomst zullen verlopen. Deze uitkeringen zijn afhankelijk van de vraag hoe oud de gemiddelde deelnemer wordt, of hij bij overlijden wel of niet een partner heeft (gehuwd of samenwonend) en of een deelnemer wellicht arbeidsongeschikt zal worden. Op deze vragen kan niemand met zekerheid een antwoord geven. Wel kunnen we van veronderstellingen uitgaan. Zeker bij grote groepen mensen – zoals bij Philips Pensioenfonds – kunnen we uitgaan van bepaalde gemiddelden. Dat noemen we kanssystemen.

Rekenrente en kanssystemen noemen we tezamen de actuariële grondslagen. Hiermee kunnen we berekenen hoeveel geld we nu nodig hebben voor de pensioenbetalingen in de toekomst. Zij vormen belangrijke componenten voor de vaststelling van de pensioenpremie. Bij de vaststelling van de actuariële grondslagen wordt de nodige voorzichtigheid in acht genomen.

De Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) en de financieringsovereenkomst

Voor de financiering van de pensioenen zijn verschillende varianten mogelijk. Philips Pensioenfonds heeft gekozen voor een directe en volledige affinanciering. Het financieringssysteem wordt regelmatig uitgebreid getoetst om er zeker van te zijn dat de beste variant gehanteerd wordt. Daarbij wordt op grond van een aantal eerder besproken uitgangspunten nagegaan of het financieringssysteem wel tot de gewenste zekerstelling leidt.

Omdat binnen het Fonds het aantal actieven ten opzichte van het aantal passieven steeds verder afneemt en de premie dus steeds minder een sturingsinstrument is om de kapitaaldekking adequaat te houden, neemt de rol van de beleggingsopbrengsten bij de ontwikkeling van de financiële positie op langere termijn een steeds centralere plaats in.

Uiteindelijk legt het College van Beheer het financieringssysteem vast in de zogenoemde ABTN. Deze moet vooraf worden voorgelegd aan het toezichthoudende orgaan, de Pensioen- en Verzekeringskamer. Uit de ABTN vloeit uiteindelijk de pensioenpremie voort die de onderneming aan het Pensioenfonds verschuldigd is. De betalingsverplichting zelf ligt vast in een overeenkomst tussen de werkgever en het Fonds, de zogenoemde financieringsovereenkomst. De pensioenpremie die door de werknemers betaald moet worden, is onderwerp van de CAO-onderhandelingen.

Het Financiële Toetsingskader

Pensioenfondszen zullen binnen een aantal jaren te maken krijgen met nieuwe, moderne, maar ook strengere solvabiliteitscriteria zoals deze door de Pensioen- en Verzekeringskamer zullen worden vastgesteld. Aan het einde van het verslagjaar kwam meer zicht op de wettelijke uitgangspunten voor het FTK. Het nieuwe FTK betekent een fundamentele herbeschouwing van de financieringsopzet van de pensioenfondszen.

De financiële resultaten in het jaar 2003

Resultaat op beleggingen en ontwikkeling pensioenverplichtingen

Philips Pensioenfonds hanteert een rekenrente van 3,41%. Dit percentage is gebaseerd op het verwachte rendement op de beleggingen op langere termijn (6,0%) en op de verwachte jaarlijkse stijging van de pensioenverplichtingen door inflatie (2,5%). Over het verslagjaar was het verzekeringstechnisch resultaat op de beleggingen € 424,4 miljoen positief. Dit resultaat is vooral toe te schrijven aan een ingezet herstel van de aandelenmarkten in het verslagjaar. Het resultaat op ontwikkeling pensioenverplichtingen bedroeg over het verslagjaar € 27,6 miljoen negatief. Ten opzichte van het jaar 2002 was dit resultaat meer negatief. De ontwikkeling van de pensioenverplichtingen stemde echter in belangrijke mate overeen met de gemaakte veronderstelling.

Het totale verzekeringstechnisch resultaat op beleggingen en de ontwikkeling van de pensioenverplichtingen bedroeg € 396,8 miljoen positief.

Resultaat op premie

Het vermogen van het Fonds wordt opgebouwd door premiebetalingen en rendement op beleggingen. In de ABTN leggen we de berekeningswijze van de pensioenverplichtingen vast. Is er een tekort, dan stort de onderneming bij. Is er geld over, dan kan de premie omlaag en zelfs negatief worden. In het laatste geval resulteert dat eerst in een schuld op de balans van het Fonds, de zogenoemde 'lat'. De onderneming krijgt het geld dan dus niet direct terug. Een eventuele premielast in de toekomst kan daar geheel of gedeeltelijk mee worden voldaan. Wanneer de lat het vastgestelde maximum overschrijdt, kan restitutie aan de onderneming plaatsvinden.

Als we het geld dat nodig is om de ontwikkeling van de pensioenverplichtingen bij te houden afzetten tegen de premiebetalingen van het boekjaar, zoals vastgesteld in de ABTN, geeft dat het resultaat op premie te zien. Over 2003 was het resultaat op premie € 94,6 miljoen positief. In tegenstelling tot voorgaande jaren gold in 2003 weer een positieve premie die groter was dan de benodigde actuariële premie. Dit laatste hield verband met het feit dat de dekkingsgraad per 1 januari 2003 (102,3%) lager was dan de nagestreefde dekkingsgraad (105%). Via een opslag op de premie wordt dit verschil in een aantal jaren ingelopen.

Resultaat op kanssystemen

Het belangrijkste onderdeel van het resultaat op de kanssystemen is het sterftcijfer. Verschillen tussen het geschatte sterftcijfer en het werkelijke sterftcijfer beïnvloeden immers het verloop van de pensioenuit-

keringen en daarmee het resultaat van het Fonds. We maken onderscheid tussen het langlevensrisico en het kortlevensrisico van alle deelnemers. Bij het langlevensrisico van pensioentrekkers gaat het vooral om afwijkingen ten aanzien van de leeftijd die een gepensioneerde gemiddeld bereikt. Bij het kortlevensrisico gaat het om afwijkingen ten aanzien van het aantal deelnemers met een partner dat gemiddeld overlijdt.

Het totale resultaat op kanssystemen inclusief het resultaat op invaliditeit en uitkeringen bedroeg € 0,7 miljoen negatief.

Resultaat op in- en uittredingen

Dit resultaat heeft onder meer betrekking op de financiële effecten bij ontslag, promotie en waardeoverdrachten, zowel individueel als collectief. Het resultaat op de in- en uittredingen bedroeg in het verslagjaar € 0,5 miljoen negatief.

Resultaat op kosten

Het resultaat op de kosten is het verschil tussen de kosten waarmee we voor onze organisatie rekening hebben gehouden en de werkelijke kosten. Het resultaat op de kosten was in het verslagjaar € 3,4 miljoen negatief.

Resultaat op diversen

Het resultaat op diversen bedroeg over het verslagjaar € 25,5 miljoen positief. Een belangrijk deel van dit resultaat is ontstaan als gevolg van de herberekening van een aantal voorzieningen.

In onderstaand overzicht zijn alle componenten van het verzekeringstechnisch resultaat weergegeven.

Pensioenvermogen en toetsingsreserve			
in miljoenen euro's			
	Pensioen- vermogen	Toetsings- reserve	Verzekerings- technisch resultaat
Stand begin boekjaar	11.715,3	11.448,3	
Beleggingen en ontwikkeling pensioenverplichtingen	1.108,5	711,7	396,8
Premie (voortvloeiend uit de ABTN)	329,8	235,2	94,6
Gehanteerde kanssystemen ¹⁾	-612,4	-611,7	-0,7
In- en uittredingen	-42,8	-42,3	-0,5
Kosten	-21,6	-18,2	-3,4
Diversen	19,8	-5,7	25,5
Stand einde boekjaar	12.496,6	11.717,3	
Totaal verzekeringstechnisch resultaat			512,3
De toetsingsreserve is als volgt te specificeren			
		31 december 2003	2002
Aangeslotenen met nog niet ingegaan pensioen		3.616,0	3.618,8
Pensioentrekkenden		6.974,5	6.681,8
Houders premievrije polissen		1.126,8	1.147,7
Totaal toetsingsreserve		11.717,3	11.448,3

¹⁾ inclusief uitkeringen

Verzekerden

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de mutaties in het aantal verzekerden en van de toegekende pensioenen over 2003.

Aantal verzekerden met nog niet ingegaan ouderdomspensioen

	Actieve aangeslotenen	Invalide aangeslotenen	Houders van premievrije polissen
Stand einde vorig verslagjaar	35.202	2.283	45.196
Toetredingen	1.291	–	–
Vertrek/Revalidatie	-1.983	-20	2.003
Invaliditeit	-224	224	–
Ingang ouderdomspensioen	-1.237	-164	-1.025
Overlijden	-86	-31	-135
Afkoop	–	–	-5
Overdrachten (inclusief collectieve)	–	–	-2.108
Andere oorzaken	–	–	-147
Stand einde verslagjaar	32.963	2.292	43.779

Het totale bereikbare jaarlijkse ouderdomspensioen inclusief overbruggingsuitkering voor de actieve en invalide aangeslotenen bedroeg ultimo 2003 € 936,5 miljoen (ultimo 2002 € 932,5 miljoen).

Het totale opgebouwde jaarlijkse ouderdomspensioen inclusief gedeeltelijke overbruggingsuitkering voor de houders van premievrije polissen bedroeg ultimo 2003 € 95,4 miljoen (ultimo 2002 € 99,6 miljoen).

Aantal verzekerden met ingegaan pensioen

	Ouderdoms- pensioen	Nabestaanden- pensioen	Wezen- pensioen	Invalideits- pensioen
Stand einde vorig verslagjaar	36.044	17.706	564	2.283
Toekenning	2.316	1.153	153	227
Overlijden	-1.456	-853	–	-31
Afloop	–	-10	-131	-184
Andere oorzaken	-53	-37	-3	–
Stand einde verslagjaar	36.851	17.959	583	2.295

Toegekende pensioenen op jaarbasis

in miljoenen euro's	Ouderdoms- pensioen*	Nabestaanden- pensioen	Wezen- pensioen	Invalideits- pensioen
Stand einde vorig verslagjaar	477,5	117,9	0,9	2,8
Toekenning	40,8	8,6	0,3	0,5
Aanpassing	12,0	2,8	0,0	0,1
Overlijden	-14,5	-5,5	0,0	0,0
Afloop	-14,2	-0,2	-0,3	-0,3
Andere oorzaken	-0,1	0,1	0,1	-0,1
Stand einde verslagjaar	501,5	123,7	1,0	3,0

* inclusief overbruggingsuitkering

Jaarrekening

2003

Balans per 31 december 2003

bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2003	2002
Activa		
Onroerend goed (1)	1.551,4	1.799,1
Indirect onroerend goed (2)	1,2	111,2
Aandelen (3)	4.959,0	5.484,2
Vastrentende beleggingen (4)	5.712,6	4.619,7
Overige beleggingen (5)	1,5	–
Liquide middelen (6)	464,3	31,4
Diverse vorderingen (7)	83,8	46,2
Prepensioeringsfondsen (14)	111,6	124,5
	12.885,4	12.216,3
Passiva		
Pensioenvermogen (8)	12.496,6	11.715,3
Niet direct verrekenbare negatieve werkgeverspremie (9)	22,3	304,6
Opgenomen gelden (10)	17,1	19,0
Diverse schulden (11)	237,8	52,9
Verplichtingen prepensioeringsfondsen (14)	111,6	124,5
	12.885,4	12.216,3

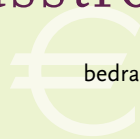
Mutatieoverzicht pensioenvermogen 2003

bedragen in miljoenen euro's

	2003	2002
Pensioenvermogen einde vorig verslagjaar	11.715,3	14.367,7
Beleggingsresultaten:		
– directe beleggingsopbrengsten (13)	339,3	388,2
– indirecte beleggingsopbrengsten (13)	769,2	-2.419,0
	1.108,5	-2.030,8
Premies:		
Periodieke premies van aangeslotenen	29,3	29,5
Periodieke premies van werkgever	283,1	-5,1
Individuele waardeoverdrachten (inkomend)	16,7	16,4
Premies ineens van werkgever		
ingevolge aanvullende regelingen	15,8	14,2
Overdrachten van prepensioneringsfondsen (14)	22,4	22,0
	367,3	77,0
Onttrekkingen:		
Pensioenuitkeringen (12)	-613,7	-581,5
Individuele waardeoverdrachten (uitgaand)	-22,6	-19,7
Collectieve overdrachten	-36,6	-77,8
Kosten: uitvoeringsorganisatie (15)	-21,6	-19,6
	-694,5	-698,6
Saldo toevoegingen (2002: onttrekkingen)	781,3	-2.652,4
Pensioenvermogen einde verslagjaar	12.496,6	11.715,3

Kasstroomoverzicht 2003

bedragen in miljoenen euro's

	2003	2002
Kasstroomen uit pensioenactiviteiten		
Ontvangsten:		
Werkgeverspremie	0,8	0,9
Periodieke werknemerspremie	29,3	29,7
Prepensioneringsfondsen	22,4	22,0
Waardeoverdrachten/bijdragen ineens	31,8	32,2
Uitgaven:		
Pensioenuitkeringen	-613,0	-581,5
Individuele/collectieve waardeoverdrachten	-59,5	-97,7
Mutatie overige vorderingen/schulden	2,3	0,7
Saldo kasstromen uit pensioenactiviteiten	-585,9	-593,7
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten:		
Directe beleggingsopbrengsten	343,5	393,1
Verkopen/aflossingen:		
– Direct onroerend goed	217,6	298,7
– Indirect onroerend goed	205,6	76,7
– Aandelen	8.287,4	6.515,4
– Vastrentende waarden	4.243,4	3.807,6
Uitgaven:		
Aankopen/investeringen:		
– Direct onroerend goed	-6,5	-74,6
– Indirect onroerend goed	-72,0	-64,4
– Aandelen	-6.948,7	-6.540,1
– Vastrentende waarden	-5.222,5	-3.840,2
Mutatie vorderingen/schulden	-5,5	-11,0
Saldo kasstromen uit beleggingsactiviteiten	1.042,3	561,2
Kosten totale uitvoering	-21,6	-19,6
Mutatie liquide middelen +/- opgenomen gelden	434,8	-52,1

Grondslagen

Doel

De Stichting heeft ten doel ten behoeve van de aangeslotenen of gewezen aangeslotenen en hun nagelaten betrekkingen ouderdoms- en andere pensioenen in de vorm van geldelijke uitkeringen te verzekeren als bedoeld in de PSW, een en ander overeenkomstig de reglementen en in de ruimste zin genomen. De Stichting ontvangt ter verwezenlijking van het gestelde doel bijdragen van aangeslotenen en van Philips.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften die zijn vastgelegd in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen.

De beleggingen in onroerend goed, effecten, deelnemingen, onderhandse leningen en hypotheekleningen worden tegen actuele waarde in de balans opgenomen. Wijzigingen van de actuele waarde ten opzichte van de aanschaffingsprijzen worden als beleggingsresultaten gemuteerd op het pensioenvermogen. Overigens worden, voorzover niet anders is vermeld, activa en passiva gewaardeerd op nominale waarde. Waar nodig worden voorzieningen wegens oninbaarheid getroffen, die in mindering worden gebracht op de desbetreffende vorderingen. In overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving zijn de deelnemingen welke van te verwaarlozen belang zijn op de activa en passiva niet geconsolideerd.

Verwerking van vreemde valuta's

Balansposten in vreemde valuta's worden omgerekend naar euro's tegen de vigerende koersen per balansdatum. De hieruit voortvloeiende valutakoersverschillen worden als beleggingsresultaten verwerkt in het pensioenvermogen. Opbrengsten en kosten gedurende het verslagjaar die luiden in vreemde valuta's, worden omgerekend naar euro's tegen de koersen die gelden ten tijde van de realisatie van deze posten.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de leiding van het Pensioenfonds, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Waarderingsgrondslagen

Onroerend goed

Beleggingen in direct onroerend goed worden gewaardeerd tegen netto openmarktwaarde, gebaseerd op door onafhankelijke deskundigen verrichte taxaties. Deze taxaties vinden jaarlijks plaats. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Onroerend goed in ontwikkeling wordt gewaardeerd op basis van gedane uitgaven, waarbij wordt getoetst of die uitgaven tot waardewijzigingen leiden. Na oplevering worden (her)ontwikkelde objecten naar netto openmarktwaarde geherwaardeerd. Beleggingen in onroerendgoedfondsen (indirect) worden gewaardeerd tegen de actuele waarde (beurswaarde). Op beleggingen in direct onroerend goed wordt niet afgeschreven.

Aandelen en converteerbare obligaties

Beleggingen in aandelen en converteerbare obligaties worden gewaardeerd tegen beurswaarde.

De waardering van deelnemingen geschiedt tegen actuele waarde. Dit is de benaderde marktwaarde of de intrinsieke waarde, zoals die is af te leiden uit de rapporteringen over de desbetreffende ondernemingen, vermeerderd met de door de Stichting aan de deelnemingen eventueel verstrekte leningen.

Vastrentende waarden

Obligaties worden gewaardeerd tegen actuele waarde, dat wil zeggen op basis van beurskoersen, inclusief de opgelopen rente.

Leningen op schuldbekentenis en hypotheke worden gewaardeerd op actuele waarde, dat wil zeggen tegen de op basis van de per balansdatum actuele rentepercentages contant gemaakte toekomstige rente en aflossingen.

Derivaten

De waardering van de derivaten geschiedt tegen actuele waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen is gelijk aan de activa van de Stichting, verminderd met de diverse schulden en de niet direct verrekenbare negatieve werkgeverspremie. De verhouding tussen het pensioenvermogen en de toetsingsreserve is een maat voor de financiële positie (dekkingsgraad) van de Stichting.

Toetsingsreserve

De toetsingsreserve is de contante waarde, op basis van de actuariële grondslagen van de Stichting, van alle ingegane pensioenen en opgebouwde aanspraken op pensioenen. Voor de verwerving van aanspraken en premiefinanciering wordt de zogenoemde 'lasten minus baten'-methode toegepast.

De actuariële grondslagen zoals vastgelegd in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota zijn met name:

- Een rekenrente van 3,41%.
- Overlevingstafels:
 - gehele Bevolking Mannen 1990–1995 met twee jaar leeftijdsterugstelling;
 - gehele Bevolking Vrouwen 1990–1995 met twee jaar leeftijdsterugstelling.
- Alle aangeslotenen worden beschouwd een partner te hebben die drie jaar jonger is.
- Bij de contantewaardeberekening wordt voorzover van toepassing voor de actieve aangeslotenen rekening gehouden met gemiddelde carrièrestijgingen.
- Een opslag van 2% ter dekking van uitvoeringskosten.
- Een algemene opslag van 1% in verband met mogelijke toekomstige nadelige ontwikkelingen van de kanssystemen.
- Een administratieve reserve ter grootte van 2% van de contante waarde van de pensioenverplichtingen van de niet-pensioentrekkenden.

Prepensioeringsfondsen/verplichtingen prepensioeringsfondsen

Onder dit hoofd wordt opgenomen de totale actuele waarde van de door deelnemers gespaarde pensioenkapitalen ter financiering van de prepensioering. De door de deelnemers te verwerven pensioenrechten zijn daarmee gelijk aan de waarde van het gespaarde kapitaal.

Grondslagen voor de bepaling van mutaties in het pensioenvermogen

In het mutatieoverzicht van het pensioenvermogen worden de mutaties in het pensioenvermogen gedurende de verslagperiode weergegeven. De mutaties in het pensioenvermogen weerspiegelen de werkelijke baten en lasten die aan het verslagjaar moeten worden toegerekend. Mutaties in het pensioenvermogen worden in aanmerking genomen ongeacht het feit of er al dan niet een daadwerkelijke inkomende of uitgaande geldstroom heeft plaatsgevonden in het betreffende verslagjaar.

Premies worden ten gunste van het pensioenvermogen gebracht op het moment waarop zij invorderbaar zijn. Waardeoverdrachten (collectief en individueel) worden in het pensioenvermogen verwerkt op het moment waarop zij invorderbaar dan wel verschuldigd zijn. Overdrachten van prepensioneringsfondsen betreft de overdrachten van door deelnemers opgebouwde middelen vanuit de Dymix-fondsen naar het pensioenvermogen van het Fonds ter financiering van aan deelnemers toegekende pensioenrechten bij prepensionering in het kader van de flex-regeling. Deze overdrachten kunnen worden beschouwd als interne waardeoverdrachten.

Onder de beleggingsopbrengsten zijn opgenomen de directe en de indirecte beleggingsopbrengsten, onder aftrek van hieraan toerekenbare kosten zoals transactiekosten, onderhoudskosten en kosten van bewaring. De directe beleggingsopbrengsten betreffen de aan het verslagjaar toe te rekenen inkomsten uit beleggingen zoals dividenden, coupons, interest, (netto)huur e.d.; een en ander onder aftrek van niet-terugvorderbare bronbelastingen.

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verantwoord:

- alle gerealiseerde en ongerealiseerde waarderingsverschillen;
- alle gerealiseerde en ongerealiseerde valutaverschillen;
- gerealiseerde resultaten op derivaten per de vervaldatum van de desbetreffende overeenkomsten, dan wel op het moment dat de openstaande posities worden gesloten;
- ongerealiseerde resultaten op derivaten per balansdatum.

Pensioenuitkeringen worden ten laste van het pensioenvermogen gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben. De kosten van de uitvoeringsorganisatie betreffen de aan het verslagjaar toe te rekenen kosten welke verband houden met het besturen van de Stichting en de uitvoering van het vermogensbeheer en de pensioenregelingen.

Kosten en overige baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Onder liquide middelen en opgenomen gelden wordt verstaan bij banken aangehouden rekening-courantsaldi en kasmiddelen, en bij banken aangehouden overige middelen en verplichtingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering onmiddellijk kunnen worden omgezet in liquide middelen en een oorspronkelijke looptijd korter dan één jaar hebben. Dit betreft onder meer callgeld, kasgeldleningen, commercial papers en deposito's.

Toelichting

bedragen in miljoenen euro's

(1) Onroerend goed

	31 december 2003	2002
Het verloop gedurende het verslagjaar is als volgt:		
Stand einde vorig verslagjaar	1.799,1	1.998,8
Investerings	6,5	74,6
Verkopen	-217,5	-298,7
Waardewijzigingen	-36,7	24,4
Stand einde verslagjaar	1.551,4	1.799,1

De specificatie van de onroerendgoedportefeuille naar soort

is als volgt:	bedrag	in %	bedrag	in %
Kantoren	373,4	24,1	412,0	22,9
Winkels	252,3	16,3	274,1	15,2
Woningen	858,8	55,3	1.050,4	58,4
Gemengd	66,9	4,3	62,6	3,5
Totaal	1.551,4	100,0	1.799,1	100,0

De onroerendgoedportefeuille is volledig in Nederland belegd. In de onroerendgoedportefeuille is een bedrag van € 9,1 miljoen aan herontwikkeling begrepen (in 2002 € 35,8 miljoen).

(2) Indirect onroerend goed

	31 december 2003	2002
Het verloop gedurende het verslagjaar is als volgt:		
Stand einde vorig verslagjaar	111,2	115,4
Investerings	71,5	65,0
Verkopen	-205,2	-78,2
Waardewijzigingen	23,7	9,0
Stand einde verslagjaar	1,2	111,2

(3) Aandelen

	31 december 2003	2002
Onder dit hoofd zijn opgenomen beleggingen in:		
Aandelen en converteerbare obligaties	4.924,2	5.444,9
Deelnemingen/participaties	34,8	38,6
Commodities	-	0,7
Totaal aandelen	4.959,0	5.484,2

Onder aandelen zijn nagenoeg alleen ter beurze genoteerde fondsen opgenomen. Hieronder kunnen mede zijn opgenomen portefeuilles die uit aandelen en andere beleggingen zoals liquiditeiten bestaan, waarvan het doel het beleggen in aandelen is.

bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2003	2002
Het verloop gedurende het verslagjaar is als volgt:		
Stand einde vorig verslagjaar	5.484,2	8.023,6
Aankopen	7.036,7	6.548,1
Verkopen	-8.301,7	-6.507,7
Waardewijzigingen	739,8	-2.579,8
Stand einde verslagjaar	4.959,0	5.484,2
Positie derivaten (exposure) ¹⁾	-324,4	-42,1
Totale aandelenexposure	4.634,6	5.442,1

¹⁾ Deze positie wordt nader toegelicht in paragraaf 18 'Risicobeheer en derivaten'.

Ultimo 2003 waren effecten met een marktwaarde van € 549,3 miljoen (ultimo 2002 € 337,0 miljoen) uitgeleend en was de juridische eigendom hiervan overgedragen aan derden. Tot zekerheid van teruglevering was onderpand ontvangen met een marktwaarde van € 578,3 miljoen (ultimo 2002 € 353,4 miljoen).

(4) Vastrentende beleggingen

	31 december 2003	2002
Onder dit hoofd zijn opgenomen beleggingen in:		
Obligaties	4.915,3	3.766,5
Leningen op schuldbekentenis	94,2	119,7
Hypothecaire leningen	703,1	733,5
Totaal vastrentende beleggingen	5.712,6	4.619,7

Onder vastrentende beleggingen zijn ter beurze genoteerde obligatieleningen opgenomen, alsmede hypothecaire leningen en leningen op schuldbekentenis. Hieronder kunnen mede zijn opgenomen portefeuilles die uit obligaties en andere beleggingen zoals liquiditeiten bestaan, waarvan het doel het beleggen in vastrentende beleggingen is.

Het verloop gedurende het verslagjaar is als volgt:		
Stand einde vorig verslagjaar	4.619,7	4.467,6
Aankopen (inclusief rentebijgeschrijvingen)	5.297,7	3.837,2
Verkopen	-4.106,5	-3.694,2
Aflossingen	-136,9	-113,4
Waardewijzigingen	0,9	129,5
Mutatie lopende rente	37,7	-7,0
Stand einde verslagjaar	5.712,6	4.619,7
Positie derivaten (exposure) ¹⁾	-229,2	80,8
Totale exposure vastrentende beleggingen	5.483,4	4.700,5

¹⁾ Deze positie wordt nader toegelicht in paragraaf 18 'Risicobeheer en derivaten'.

Ultimo 2003 waren effecten met een marktwaarde van € 1.679,6 miljoen (ultimo 2002 € 590,4 miljoen) uitgeleend en was de juridische eigendom hiervan overgedragen aan derden. Tot zekerheid van teruglevering was onderpand ontvangen met een marktwaarde van € 1.714,8 miljoen (ultimo 2002 € 602,1 miljoen).

bedragen in miljoenen euro's

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille is het volgende overzicht te geven:

Kredietrating:	31 december 2003		2002	
	bedrag	%	bedrag	%
Staat	3.479,4	60,9	2.924,2	63,3
AAA	895,1	15,7	492,7	10,7
AA	393,5	6,9	591,4	12,8
A	181,5	3,2	185,2	4,0
BBB	447,0	7,8	229,8	5,0
BB	316,1	5,5	195,3	4,2
Geen rating	–	0,0	1,1	0,0
Totaal	5.712,6	100,0	4.619,7	100,0

(5) Overige beleggingen

Het verloop gedurende het verslagjaar is als volgt:	31 december 2003	2002
Stand einde vorig verslagjaar	–	–
Aankopen	17,1	–
Verkopen	-15,1	–
Waardewijzigingen	-0,5	–
Stand einde verslagjaar	1,5	–

Onder de overige beleggingen is opgenomen de marktwaarde van twee extern beheerde tactische asset allocatie portefeuilles. Dit betreft aan externe beheerders opgedragen mandaten met als doel het behalen van een positieve bijdrage aan het resultaat door middel van tactische beleggingsbeslissingen tussen beleggingscategorieën en de geografische allocatie daarbinnen. Een en ander wordt bewerkstelligd door middel van futures. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 18 'Risicobeheer en derivaten'.

(6) Liquide middelen

Hieronder zijn opgenomen:	31 december 2003	2002
Deposito's	273,0	5,1
Direct opvraagbare saldi bij banken	11,5	24,0
Kortlopend Commercial Paper	178,6	–
Valutatermijncontracten ¹⁾	1,2	2,3
Stand einde verslagjaar	464,3	31,4

¹⁾ Deze positie wordt nader toegelicht in paragraaf 18 'Risicobeheer en derivaten'.

Bovenstaande liquide middelen staan vrij ter beschikking en hebben een looptijd van korter dan één jaar.

bedragen in miljoenen euro's

(7) Diverse vorderingen

	31 december 2003	2002
Deze post is als volgt te specificeren:		
Vooruitbetaling pensioenen	1,8	1,7
Te vorderen pensioenpremies	32,7	10,1
Overige vorderingen en overlopende activa	33,6	32,6
	68,1	44,4
Posten die bij de beschouwing van de beleggingsportefeuille in samenhang met liquiditeiten moeten worden gezien.		
Nog te verrekenen effecten- en geldmarkttransacties	15,7	1,8
Stand einde verslagjaar	83,8	46,2

De verwachte looptijd van de diverse vorderingen is korter dan één jaar.

(8) Pensioenvermogen en Toetsingsreserve

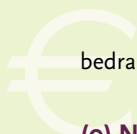
De toetsingsreserve per 31 december 2003 bedroeg € 11.717,3 miljoen.

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de mutaties in pensioenvermogen, toetsingsreserve en de opbouw van het verzekeringstechnisch resultaat.

	Pensioen- vermogen	Toetsings- reserve	Verzekeringstechnisch resultaat
Stand begin verslagjaar	11.715,3	11.448,3	
Beleggingen en ontwikkeling pensioenverplichtingen	1.108,5	711,7	396,8
Premie (voortvloeiend uit de ABTN)	329,8	235,2	94,6
Gehanteerde kanssystemen ¹⁾	-612,4	-611,7	-0,7
In- en uittredingen	-42,8	-42,3	-0,5
Kosten	-21,6	-18,2	-3,4
Diversen	19,8	-5,7	25,5
Stand einde verslagjaar	12.496,6	11.717,3	
Totaal verzekeringstechnisch resultaat			512,3

	31 december 2003	2002
De toetsingsreserve is als volgt te specificeren:		
Aangeslotenen met nog niet ingegaan pensioen	3.616,0	3.618,8
Pensioentrekenden	6.974,5	6.681,8
Houders premievrije polissen	1.126,8	1.147,7
Totaal toetsingsreserve	11.717,3	11.448,3

¹⁾ inclusief uitkeringen

bedragen in miljoenen euro's

(9) Niet direct verrekenbare negatieve werkgeverspremie

De negatieve werkgeverspremie wordt eerst met de onderneming verrekend voorzover deze een grens van € 312,3 miljoen te boven gaat. Deze grens wordt jaarlijks geïndexeerd met de collectieve schaal-aanpassing bij Philips in Nederland in het betreffende verslagjaar (in 2003: 2,52%). Deze niet direct verrekenbare negatieve werkgeverspremie heet kortweg de 'lat'.

Het verloop gedurende het verslagjaar was als volgt:	31 december 2003	2002
Stand begin verslagjaar	304,6	298,6
Bij: negatieve premie werkgever (conform ABTN)	0,0	256,1
rentebijbeschrijving	10,2	17,9
Af: verrekende premie werkgever	-292,5	0,0
toegevoegd aan het pensioenvermogen	0,0	-268,0
Stand einde verslagjaar	22,3	304,6

Opgemerkt wordt dat de niet direct verrekenbare negatieve werkgeverspremie geen opeisbare schuld is aan Philips.

(10) Opgenomen gelden

Dit betreft de volgende posten	31 december 2003	2002
Saldi bij banken	3,6	0,9
Leningen	13,5	18,1
Stand einde verslagjaar	17,1	19,0

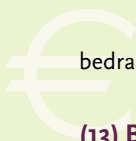
De verwachte looptijd van de opgenomen gelden is korter dan één jaar.

(11) Diverse schulden

	31 december 2003	2002
Te verrekenen pensioenpremies	38,6	13,9
Overige schulden en overlopende passiva	18,4	21,4
	57,0	35,3
Posten die bij de beschouwing van de beleggingsportefeuille in samenhang met liquiditeiten moeten worden gezien.		
Nog te verrekenen effecten- en geldmarkttransacties	180,8	17,6
Stand einde verslagjaar	237,8	52,9

(12) Pensioenuitkeringen

	2003	2002
Ouderdomspensioen	489,6	463,8
Nabestaandenpensioen	120,9	114,7
Invalideitpensioen	3,2	3,0
Totaal	613,7	581,5

bedragen in miljoenen euro's

(13) Beleggingsresultaten

	2003			2002		
	Direct	Indirect	Totaal	Direct	Indirect	Totaal
Onroerend goed	81,4	-36,7	44,7	73,8	24,4	98,2
Indirect onroerend goed	2,6	23,7	26,3	4,9	9,0	13,9
Aandelen	87,8	739,8	827,6	94,8	-2.579,8	-2.485,0
Vastrentende beleggingen	166,4	38,7	205,1	216,5	122,5	339,0
Overige beleggingen	-	-0,5	-0,5	-	-	-
Liquide middelen	1,1	4,2	5,3	-1,8	4,9	3,1
Totaal	339,3	769,2	1.108,5	388,2	-2.419,0	-2.030,8

(14) Prepensioneringsfondsen

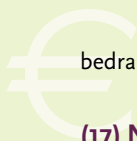
In het kader van de prepensioneringsregeling kunnen deelnemers kiezen voor een eerdere pensioen-datum. De deelnemers betalen premie, welke volgens een verdeelsleutel (de 'Dymix-methode') wordt gestort in een pensioenkapitaal, tenzij de deelnemer heeft gekozen voor een ander beleggingsprofiel. Met dit pensioenkapitaal wordt uiteindelijk de vervroegde pensionering gefinancierd. De betreffende spaarfondsen behoren weliswaar toe aan Philips Pensioenfondsen, maar vormen geen onderdeel van het pensioenvermogen. Philips Pensioenfondsen verzorgt het vermogensbeheer en de administratie van de prepensioneringsfondsen. Deelnemers worden periodiek individueel geïnformeerd omtrent de waarde van hun pensioenkapitaal en de vermogensontwikkeling van de spaarfondsen. Ultimo 2003 bedroeg de waarde van het gezamenlijke vermogen van de prepensioneringsfondsen € 111,6 miljoen (ultimo 2002: € 124,5 miljoen).

(15) Kosten uitvoering

	2003	2002
De kosten van de uitvoering zijn als volgt onder te verdelen:		
Kosten (intern) vermogensbeheer	13,3	11,8
Kosten pensioenbeheer	8,3	7,8
Totale kosten uitvoering	21,6	19,6

(16) Beloning bestuurders

De leden van het College van Beheer van Philips Pensioenfondsen zijn onbezoldigd. Er zijn aan hen geen voorschotten of leningen verstrekt. Het Fonds vergoedt de door werknemersleden van het College van Beheer bestede tijd met betrekking tot het besturen van het Fonds aan de Philips-bedrijfsonderdelen waar de betreffende leden werkzaam zijn. Deze vergoedingsregeling wordt gezien als een belangrijke randvoorwaarde voor het optimaal functioneren van de werknemersleden binnen het College. Een dergelijke vergoeding vindt niet plaats voor de werkgeversleden van het College van Beheer, vanwege het feit dat zij ex-officio zitting hebben in het College. Over 2003 is in dit verband aan Philips een bedrag betaald van in totaal € 172.092 (2002: € 126.946). Gepensioneerd-leden van het College van Beheer ontvangen een vaste vacatievergoeding per kwartaal. In totaal is over 2003 uit dezen hoofde een bedrag van € 6.107 betaald (2002: € 4.467).

bedragen in miljoenen euro's

(17) Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De Stichting had per 31 december 2003 de volgende niet in de balans opgenomen verplichtingen:

	31 december 2003	2002
Toegezegde stortingen in private equity participaties	66,7	86,0
Verplichtingen uit hoofde van investeringen in onroerend goed	148,2	2,3
Totaal	214,9	88,3

Toegezegde stortingen in private equity participaties betreft door het Fonds nog te storten bedragen in beleggingsfondsen. De verplichtingen uit hoofde van investeringen in onroerend goed betreft door het Fonds aangegane overeenkomsten voor de verwerving van nog te ontwikkelen beleggingsobjecten.

Het totaal van deze verplichtingen heeft een looptijd korter dan vijf jaar.

(18) Risicobeheer en derivaten

Het Fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met diverse risico's. Het belangrijkste risico is daarbij het risico van financieringstekorten voor de aangegane verplichtingen. Deze risico's worden beheerst door het gebruik door het College van Beheer van de ter beschikking staande beleidsinstrumenten zoals beleggingsbeleid, premiebeleid en het beleid ten aanzien van al dan niet voorwaardelijke pensioentoezeggingen.

Deze instrumenten worden toegepast na uitvoerige analyses ten aanzien van de verwachte ontwikkelingen van verplichtingen en financiële markten. Een en ander vindt doorgaans plaats door middel van periodieke ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in het jaarlijks door het College vast te stellen beleggingsbeleid. Hierin wordt de langetermijnbeleggingsportefeuille (strategische portefeuille) vastgesteld, alsmede de diverse beleggingsrichtlijnen. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden.

De richtlijnen zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's.

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het Fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het Fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst of marktpartijen waarmee Over The Counter derivatenposities worden aangegaan. Dergelijke risico's worden beheerst door het stellen van limieten aan tegenpartijen, het vragen van extra zekerheden zoals onderpand e.d.

bedragen in miljoenen euro's

Marktrisico betreft het risico dat het Fonds financiële verliezen lijdt door bewegingen in de financiële markten. Hieronder vallen bijvoorbeeld het koersrisico van aandelen en het renterisico op vastrentende beleggingen en valutarisico's. Het Fonds beschikt over diverse maatregelen voor het beheersen van deze risico's. Het beleggingsbeleid met de daarin opgenomen normen en limieten is daarbij zeer belangrijk. Voor de uitvoering van dit beleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. De belangrijkste door het Fonds gebruikte derivaten zijn:

- **Futures:** dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het uitvoeren van het tactische beleggingsbeleid. Dit is er op gericht optimaal in te spelen op verwachte marktontwikkelingen op korte termijn. Voor vastrentende beleggingen wordt hiermee de duration van de portefeuille gestuurd binnen de vastgelegde bandbreedtes.
- **Put-opties op aandelen:** dit betreft al dan niet beursgenoteerde opties waarmee het Fonds het neerwaartse koersrisico van de aandelenportefeuille kan beperken. Voor deze opties wordt bij de verwerving een premie betaald die onder meer afhankelijk is van het actuele koersniveau van de onderliggende index, de looptijd van de opties en de uitoefenprijs van de opties.
- **Valutatermijncontracten:** dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.

Operationeel risico is het risico dat het Fonds financiële verliezen lijdt als gevolg van de onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie of fraude. Dergelijke risico's worden door het Fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden als interne organisatie, procedures, processen en controles, de kwaliteit van de geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het College.

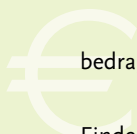
Valutaposities

Het Fonds voerde gedurende het verslagjaar het beleid dat minimaal 50% van de valutaposities moest worden afgedekt, waarbij de beleidsruimte aanwezig was tot 100% afdekking.

Einde verslagjaar stonden met betrekking tot de aandelenportefeuille de volgende valutatermijncontracten (miljoenen euro's) uit (short-posities zijn aangegeven met een minusteken en long-posities in positieve waarden):

	Contractgrootte 31 december 2003	Contractgrootte 2002
Verenigde Staten van Amerika	-1.156,6	-524,3
Engeland	-181,6	-363,4
Japan	-208,3	-359,7

De actuele waarde van de uitstaande valutatermijncontracten (ultimo 2003 € 84,2 miljoen; ultimo 2002 € 78,7 miljoen) is begrepen in die van de aandelenportefeuille.

bedragen in miljoenen euro's

Einde verslagjaar stonden met betrekking tot de vastrentende beleggingsportefeuille de volgende valutatermijncontracten (miljoenen euro's) uit (short-posities zijn aangegeven met een minusteken en long-posities in positieve waarden):

	Contractgrootte 31 december 2003	Contractgrootte 2002
Verenigde Staten van Amerika	-162,0	-708,6
Australië	–	-39,7
Engeland	-43,3	-92,8
Zweden	–	-18,2

De actuele waarde van de uitstaande valutatermijncontracten (ultimo 2003 € 24,0 miljoen; ultimo 2002 € 35,3 miljoen) is begrepen in die van de vastrentende beleggingsportefeuille.

Einde verslagjaar stonden met betrekking tot de liquide middelen de volgende valutatermijncontracten (miljoenen euro's) uit (short-posities zijn aangegeven met een minusteken en long-posities in positieve waarden):

	Contractgrootte 31 december 2003	Contractgrootte 2002
Groot-Brittannië	14,3	-24,4
Zwitserland	0,7	–
Japan	-49,7	-18,0
Verenigde Staten van Amerika	-47,0	-19,6
Hong Kong	-1,7	–
Thailand	-2,1	0,6

De actuele waarde van de uitstaande valutatermijncontracten (ultimo 2003 € 1,2 miljoen; ultimo 2002 € 2,3 miljoen) is begrepen in de liquide middelen.

Het effect van valutahedges op de totale beleggingsportefeuille is als volgt weer te geven:

Procentuele verdeling beleggingsportefeuille voor en na hedges per 31 december 2003

	Voor	Na
Euro	71,2%	86,1%
Gbp	2,7%	1,0%
Jpy	4,2%	2,1%
Usd	15,5%	4,5%
Overig	6,4%	6,3%
Totaal	100,0%	100,0%

Put-opties op aandelen

Het College van Beheer heeft opdracht gegeven om in de loop van 2003 het risico van neerwaartse koersbeweging op de aandelenmarkten deels af te dekken door middel van put-opties op aandelen-indexen. De marktwaarde van deze opties bedroeg ultimo 2003 € 36,0 miljoen en is begrepen in de aandelenportefeuille. De exposure van deze opties bedroeg ultimo 2003 € 338,0 miljoen (short), de maximaal bereikbare exposure van de optiepositie ultimo 2003 was € 1.465,0 miljoen.

bedragen in miljoenen euro's

Derivaten voor tactisch beleid

Door het Fonds worden derivaten (voornamelijk futures) toegepast voor het uitvoeren van het tactische beleggingsbeleid. Hiervoor zijn door het College van Beheer duidelijke limieten gedefinieerd.

De actuele waarde van de futures posities in de aandelenportefeuille bedroeg € 5,2 miljoen (ultimo 2002 € 3,3 miljoen) en is begrepen in de aandelenportefeuille. Van de per balansdatum lopende futures is de volgende specificatie naar aard en omvang te geven (miljoenen euro's).

	Exposure ultimo 2003	Exposure ultimo 2002
Futures: Aandelen aankopen (indexfuture long)	262,6	183,2
Aandelen verkopen (indexfuture short)	-207,8	-245,8
Futures: Commodities aankopen	-	23,8

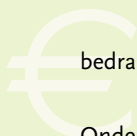
Van de per balansdatum lopende derivaten in de vastrentende beleggingsportefeuille is de volgende specificatie naar aard en omvang te geven (miljoenen euro's):

	Exposure ultimo 2003	Exposure ultimo 2002
Futures: Aankopen (long)	93,3	227,5
Verkopen (short)	-258,4	-
Interest Rate Swaps	-96,7	-187,6
Asset Swaps	-	-5,9

De beurs- of gecalculeerde actuele waarde van bovenstaande financiële instrumenten (ultimo 2003 per saldo - € 32,6 miljoen; ultimo 2002 - € 46,8 miljoen) is begrepen in de waarde van de post vastrentende beleggingen.

De duration (met de contante waarde van rente en aflossing gewogen gemiddelde looptijd in jaren) van de vastrentende portefeuille voor en na toepassing van derivaten is als volgt:

	Ultimo 2003		Ultimo 2002	
	Voor	Na	Voor	Na
Totaal	5,6	5,2	6,0	5,6

bedragen in miljoenen euro's

Onder overige beleggingen zijn opgenomen twee extern beheerde tactische asset allocatie portefeuilles waarin uitsluitend futures worden gebruikt. Hiervan is de volgende specificatie naar aard en omvang te geven (miljoenen euro's):

	Exposure ultimo 2003	Exposure ultimo 2002
Futures aandelen: Aankopen (long)	208,0	–
Verkopen (short)	-211,4	–
Futures obligaties: Aankopen (long)	24,9	–
Verkopen (short)	-22,6	–

Overige gegevens

2003

Actuariële verklaring

Het pensioenvermogen van Stichting Philips Pensioenfonds bedraagt eind 2003 € 12.496,6 miljoen. De toetsingsreserve bedraagt einde van het jaar € 11.717,3 miljoen. Wij hebben vastgesteld dat de toetsingsreserve is berekend op basis van administratieve grondgegevens, waarmee de accountant van het Fonds zich heeft verenigd en voorts op basis van door ons aanvaarde actuariële berekeningsgrondslagen zoals vastgelegd in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van de Stichting. In het jaar 2003 werd een verzekeringstechnisch resultaat behaald van € 512,3 miljoen. Naar de technische ontstaansbronnen is dit als volgt uit te splitsen.

Verzekeringstechnisch resultaat	
in miljoenen euro's	
Resultaat op beleggingen en ontwikkeling pensioenverplichtingen	396,8
Resultaat op premie (voortvloeiend uit de ABTN)	94,6
Resultaat op gehanteerde kanssystemen	-0,7
Resultaat op in- en uittredingen	-0,5
Resultaat op kosten	-3,4
Resultaat op diversen	25,5
Totaal	512,3

Op basis van de circulaire d.d. 30 september 2002 van de Pensioen- & Verzekeringskamer (PVK) hebben wij de financiële positie van het Pensioenfonds beoordeeld (de 'PVK'-toets):

in miljoenen euro's	
Aanwezig vermogen (inclusief 'lat')	12.518,9
Af: Voorziening Pensioenverplichtingen (VPV)	-10.383,8
Af: reserve algemene risico's	-519,2
Overdekking/Onderdekking	1.615,9
Af: reserve beleggingsrisico's	-2.547,2
Reservetekort	-931,3

De uitslag van deze toereikendheidstoets is dat er ultimo 2003 geen sprake is van een dekkingstekort, maar dat er wel een zogenoemd reservetekort bestaat. Bij het ontstaan van het tekort in 2003 is door het Fonds bij de PVK een plan van aanpak ingediend tot opheffing hiervan. Naar de in dit plan geprojecteerde fondspositie ultimo 2003, kwalificeert de gerealiseerde financiële positie ultimo 2003 ruimschoots. Er is derhalve geen aanleiding tot enige nadere maatregel.

Tenslotte hebben wij vastgesteld dat de premie voor 2003 correct is berekend.

Eindhoven, 6 april 2004

Watson Wyatt Brans & Co

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit verslag op de pagina's 25 tot en met 45 opgenomen jaarrekening 2003 van de Stichting Philips Pensioenfonds te Eindhoven gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van Beheer en de directie van het Pensioenfonds. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichting in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van het Pensioenfonds daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het pensioenvermogen op 31 december 2003 en van de wijzigingen daarin in 2003 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Eindhoven, 6 april 2004

KPMG Accountants N.V.

2003

Financiering en uitvoering

Financieringsovereenkomst

Philips heeft zich jegens Philips Pensioenfonds bij overeenkomst (de zogenoemde financieringsovereenkomst) verbonden tot het betalen van de ingevolge de geldende Actuariële en Bedrijfstechnische Nota door Philips in totaal aan het Pensioenfonds verschuldigde pensioenpremie, verminderd met de som van de door de aangeslotenen in verband met de verzekering van hun pensioenaanspraken ingevolge de reglementen aan het Pensioenfonds verschuldigde bedragen. Een en ander onder het voorbehoud dat bij een ingrijpende wijziging van omstandigheden het door Philips op grond van de financieringsovereenkomst te betalen bedrag onder bepaalde voorwaarden verminderd kan worden. De financieringsovereenkomst voorziet, in samenhang met de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota, eveneens in de mogelijkheid dat het Pensioenfonds betalingen doet aan Philips, e.e.a. uiteraard onder de krachtens de overeenkomst geldende voorwaarden.

Uitvoering van de regelingen

Ten aanzien van de uitvoering van de regelingen bepalen de Statuten van het Fonds onder meer:

Artikel 10

Het College van Beheer is bevoegd om, namens de Stichting, een overeenkomst te sluiten met Philips, waarin wordt bepaald:

- a. dat Philips verplicht is de benodigde werknemers aan de Stichting ter beschikking te stellen ter vervulling van de bij de Stichting te verrichten werkzaamheden;
- b. dat de genoemde werknemers van Philips voorzover zij niet tot de directie behoren, ondergeschikt zullen zijn aan de directie van de Stichting;
- c. dat Philips aan haar genoemde werknemers geen instructies zal geven die in strijd zijn met hun verplichtingen tegenover de Stichting;
- d. dat de door Philips uit hoofde van dit artikel gemaakte kosten door de Stichting aan Philips zullen worden vergoed.

Artikel 13

1. De middelen van de Stichting worden, onder inachtneming van het bepaalde in de Statuten en het bepaalde in de PSW, op solide wijze belegd.
2. De middelen van de Stichting zullen niet worden belegd in aandelen Philips, noch in geldleningen aan Philips.

Begrippenlijst

2003

Begrippenlijst

Beleggingen

Duration	Het gewogen gemiddelde van de lengte van de perioden waarover alle kasstromen van een obligatie plaatsvinden, waarbij weging plaatsvindt op basis van de contante waarde van iedere kasstroom. Duration is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van een obligatie. In de regel: hoe langer de looptijd van een obligatie, hoe gevoeliger de koers van die obligatie voor renteveranderingen. Indien men een daling van de rente verwacht is het profijtelijk een obligatie met een zo lang mogelijke duration te kopen, aangezien de koers daarvan het meest zal oplopen.
Exposure	Omvang waarover een prijs-/koersrisico wordt gelopen.
Future	Termijncontract dat op een beurs wordt verhandeld.
Leningen op schuldbekentenis	Lening tussen twee partijen die niet via de effectenbeurs wordt verhandeld.
Overweging in aandelen	Een hogere procentuele weging in aandelen dan de strategische benchmark.
Put (call)-optie	Het recht om gedurende of aan het eind van een afgesproken periode een zekere hoeveelheid van een onderliggende waarde te verkopen (kopen) tegen een afgesproken prijs.
ROZ/IPD-index	Deze vastgoedindex meet het rendement behaald op de investeringen in direct vastgoed van institutionele vastgoedfondsen. De index komt tot stand door intensieve samenwerking tussen de ROZ Vastgoedindex (Raad voor Onroerende Zaken) en de IPD (Investment Property Databank) uit Londen.
Short (long)-positie	Positie die is ontstaan door het schrijven/verkopen (kopen) van opties, futures of termijncontracten.
Strategische externe benchmark	Het rendement van de strategische beleggingsportefeuille waarmee de actuele beleggingsresultaten (performance) worden vergeleken.
Swap	Overeenkomst waarin partijen besluiten tot de ruil of verrekening van kas-/rentestromen. Meest voorkomende swaps zijn interest rate swaps (ruiling vaste naar/van vlottende rente) en asset swaps (ruiling van rentestromen in vreemde valuta's naar euro's).

Pensioenen

ABTN	Afkorting voor Actuariële en Bedrijfstechnische Nota. In deze, door de wet verplicht gestelde nota wordt de financieringsopzet beschreven van de reglementaire pensioenen.
Actuariële grondslagen	Dit zijn de veronderstellingen die de actuaris gebruikt bij de vaststelling van de pensioenverplichtingen en de pensioenpremie. Deze veronderstellingen hebben onder meer betrekking op de gehanteerde rekenrente, de kansstelsels en de kostenopslagen.
Contante waarde	De waarde op dit moment van een toekomstige geldstroom, rekening houdend met een bepaalde rentevoet.
Dekkingsgraad	Dit is een maat voor de financiële positie van de pensioenfondsen. Een graadmeter voor de mate van de zekerstelling van de (toekomstige) uitbetaling van de toegezegde pensioenen. In de financieringsopzet wordt gestreefd naar een dekkingsgraad van minimaal 105%.
Lat	De lat is een niet-opeisbare schuld aan Philips. Deze schuld is aan een maximum verbonden en dient ter verrekening van positieve werkgeverspremies.
Market Related Value (MRV)	De gedempte waarde van de beleggingsportefeuille, waarbij de koersverschillen vertraagd in de waardering worden meegenomen. Er is sprake van een sterkere demping naarmate deze verschillen zich recenter hebben voorgedaan.
Market Value (MV)	De waarde van de beleggingsportefeuille op basis van de actuele waarde.
Rekenrente	Dit is het veronderstelde gemiddelde langetermijnrendement van de pensioenfondsen, rekening houdend met de gevolgen van de ontwikkeling van de reglementaire pensioenen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen op de pensioenverplichtingen. Deze rekenrente (2003: 3,41%) is bij het Philips Pensioenfonds vastgesteld volgens de formule: $(106/102,5 - 1) \times 100\%$.
Toetsingsreserve	De contante waarde op basis van de actuariële grondslagen van de Stichting, van alle ingegane pensioenen en opgebouwde aanspraken op pensioenen.
Verzekeringstechnische analyse	Ook wel actuariële analyse genoemd. In deze analyse wordt door de actuaris de invloed verklaard van opgetreden verschillen tussen de actuariële grondslagen en werkelijke ontwikkelingen.

2003

English summary

2003

English Summary

After consecutive years of negative returns on investments and a poor start to the year, 2003 proved, in the end, to be a year of satisfactory results. The year 2003 will go down in the history books as one in which events developed rapidly. The start of the year saw new lows in the financial markets, which further deteriorated the financial strength of pension funds. This forced trustees to consider unpopular subjects such as a limitation of future inflation adjustments, as well as increases in contributions. The industry supervisor (PVK) added to the existing problems by tightening up the funding requirements for pension funds. Fortunately the markets recovered after March 2003.

The developments during the past few years and at the start of 2003 were the main reason for the Board of Trustees to discuss a number of fundamental issues with regard to the financial position of the Fund. The investment strategy was adjusted to eliminate short-term risks, especially by a further reduction of the equity exposure in the portfolio. This reaffirms the significance of investment returns as the main source of funding the vested benefits, including inflation adjustments. The number of active plan members is too small for contributions to have a serious impact.

In 2003 the sponsor made proposals with respect to pensions during the negotiations for a new collective employment agreement. The starting point was to continue as far as possible with a defined benefit plan, yet to make the inflation adjustment clearly conditional on the financial position of the Fund. The Trustees consider each year whether an adjustment can be provided. A new collective employment agreement between the sponsor and the unions was agreed upon in the early part of the year 2004, covering the active members of the Fund. The Board of Trustees followed up on this agreement by declaring that the conditional inflation adjustment applicable to active members will also apply to deferred members and pensioners.

Some aspects of the pension schemes were changed during the year. The Fund will henceforth require the permission of the spouse if the member decides to cancel or reduce the coverage for the survivor's pension or ANW shortfall insurance under the flex-scheme. There will also no longer be differences in contributions between male and female members for the ANW shortfall insurance.

The adjustment for inflation of pensions has always been conditional. During the past years the Fund had sufficient financial means to honour its ambition of inflation adjusted pensions. Pensions were increased by 2.38% as per April 1, 2003 as a result of the inflation adjustment. The adjustment as per April 1, 2004 has been set at 1.22%.

The total return on investments of 9.5% was the main force in the improvement of the funding ratio of the Fund from 102.3% at the end of 2002 to 106.7% end of 2003. The return on the equity portfolio contributed most with a return of 17.3%, but fixed income investments and direct real estate contributed also with returns of 4.3% and 2.5% respectively. In the first half of the year the Board of Trustees had every reason to be cautious and reduced the equity exposure in the portfolio by using long put-options. If the costs of this precautionary strategy (1.0%) are taken into account to allow for a fairer comparison between the total return and the external benchmark of the Fund, the total return on the investments of the Fund becomes 10.5% which exceeds the external benchmark of 10.0%.

The economic recovery in the United States and Asia pushed the stock markets higher. The Fund benefited from its relatively large equity portfolio in Asian and Japanese stock markets and also performed better than most in these markets. This resulted in an outperformance of the entire equity portfolio against the benchmark. Fixed income investments also outperformed the external benchmark because of good returns on the credit portfolio and the mortgage portfolio.

In 2003 Mr. Hans Hagendoorn and Mr. Henk Nijenhuis, both representing the active members on the Board of Trustees, and Mr. Evert Veldhuis representing the pensioners relinquished their positions. They were succeeded respectively by Mr. Peter Breimer, Mr. Edwin Spijkers and Mr. Maarten van Herk. Mr. Peter Boost who represented the sponsor on the Board transferred his duties to Mr. Peter Warmerdam. Mr. Dick Snijders, for many years a director of the Fund, retired in 2003 as CEO of Schootse Poort. Mr. Jan Snippe succeeded him.

The Board of Trustees wishes to express its gratitude to these gentlemen for their many services to the Fund. The Trustees also wish to thank all those who contributed by their efforts during the past year.

Key data

Amounts in millions of euro's

	2003	2002	2001	2000	1999
Number of members					
Members not yet retired	35,255	37,485	40,796	42,248	43,165
Retired members	57,688	56,597	55,736	55,144	54,000
Non-contributors with vested rights	43,779	45,196	45,278	45,766	45,607
	136,722	139,278	141,810	143,158	142,772
Assets					
Direct real estate	1,551	1,799	1,999	1,993	1,881
Indirect real estate	1	111	115	–	–
Equities	4,635	5,442	8,023	7,882	8,640
Fixed income	5,483	4,700	4,468	6,635	6,410
Cash	466	31	270	188	172
Cash connected with futures exposure	554	-38	–	-223	–
Total investments	12,690	12,045	14,875	16,475	17,103
Receivables	83	46	63	134	111
Early retirement funds	112	125	139	151	153
Total assets	12,885	12,216	15,077	16,760	17,367
Less: Negative contributions to be settled with the company in future	22	304	299	289	279
Payables	254	72	271	83	80
Early retirement funds liabilities	112	125	139	151	153
Total net assets at fair value (I)	12,497	11,715	14,368	16,237	16,855
Total net assets at market related value (II)	12,497	11,715	14,368	14,536	13,356
Total net actuarial liabilities (III)	11,717	11,448	11,218	10,601	10,327
Funding ratio (I as a % of III)	107	102	128	153	163
Funding ratio (II as a % of III)	107	102	128	137	129
Changes in net assets					
Total net assets at fair value at end of preceding year	11,715	14,368	16,237	16,855	14,406
Contributions:					
Employer periodical	283	-5	-423	-261	-136
Employees	29	29	30	29	28
Others	55	52	50	44	36
Benefit payments	-614	-581	-546	-515	-488
Transfers out	-59	-98	-26	-107	-146
Organisational expenses	-21	-19	-16	-14	-13
Return on investments: Direct income	340	388	518	520	554
Changes in value	769	-2,419	-1,456	-314	2,614
Total net assets at fair value at end of year	12,497	11,715	14,368	16,237	16,855
Return on investments by asset type					
Direct real estate	2.5	5.6	11.6	17.1	18.7
Indirect real estate	22.3	11.1	-4.7	–	–
Equities	22.0	-29.0	-17.6	-7.5	51.1
Fixed income	4.3	8.2	6.5	8.1	-0.9
	10.5	-14.1	-5.7	1.1	22.3
Costs of options	-1.0	–	–	–	–
Total	9.5	-14.1	-5.7	1.1	22.3
Premium Refund Sponsor	0	0	-414	-253	-129

Colofon

Exemplaren jaarverslag

Wilt u een of meer exemplaren van het jaarverslag ontvangen? Dat kan. Stuur een e-mail naar brochures@schootsepoort.nl en vermeld het aantal. De exemplaren worden u kosteloos toegestuurd. U kunt ook bellen met de afdeling Communicatie van Schootse Poort (040 – 273 15 23). Ook kunt u de jaarverslagen via fax (040 – 273 90 76) bestellen.

Algemene pensioeninformatie

Heeft u vragen over pensioenzaken? Bel dan tussen 9.00 en 12.00 of 13.30 en 17.00 uur met het algemeen informatienummer: 0800 – 023 15 01. U kunt ook een e-mail sturen aan philips@schootsepoort.nl. Voor meer informatie kunt u ook onze website bezoeken: www.philipspensioenfonds.nl.

Bezoekadres

Beukenlaan 143
5616 VD EINDHOVEN

Postadres

Postbus 80040
5600 JP EINDHOVEN

Postadres Directie en College van Beheer

Postbus 80031
5600 JZ EINDHOVEN

E-mailadres Directie en College van Beheer

collegevanbeheer.ppf@philips.com

Redactie

Philips Pensioenfonds en Schootse Poort, Eindhoven

Vormgeving

AGH & Friends, 's-Hertogenbosch

Druk

Roto Smeets, Eindhoven

